索非亚孔子学院

ИНСТИТУТ КОНФУЦИЙ В СОФИЯ

ISSN 1314-9601

2018年7月 第十期 / Юли 2018 г.

Брой 10
第十期

新闻与活动：《中国-欧洲关系中的16+1》国际研讨会；程虹教授访问索非亚孔子学院下属索非亚第18中学孔子课堂

НОВИНИ И СЪБИТИЯ: Международен симпозиум на тема „16+1 в рамките на отношенията между Китай и Европа"; Професор Чън Хуй посети класна стая „Конфуций" в 18 СУ

说古论今：中国文革期间及前后的视觉宣传

ДРЕВНОСТ И СЪВРЕМИЕ: Визуалната пропаганда в Китай преди, по време на и след Културната революция

文化博览：谈谈我们对中国方言的认识

КУЛТУРНА ПАНОРАМА: Какво знаем за китайските диалекти?

当代中国：丝绸之路的天然气供应问题

СЪВРЕМЕНЕН КИТАЙ: Газовият подмекст на Китайския път на копринената

中国风尚：中国神圣地理中的名山及其名称

КИТАЙСКИ ОБИЧАИ: Планините в свещената география на Китай и тяхното назоваване

索非亚孔子学院工作人员集体合影

Обща снимка на преподавателите и ръководството на „Институт Конфуций - София"

索非亚孔子学院
2018年7月 第十期
ИНСТИТУТ КОНФУЦИЙ В СОФИЯ
Юли 2018, брой 10

目录
СЪДЪРЖАНИЕ

新闻与活动
НОВИНИ И СЪБИТИЯ

中保联欢，共贺新春——保加利亚索非亚孔子学院举办2018年中保春节联欢会
● България и Китай посрещат заедно Празника на пролетта 4

孔院助力大战略 中华文化广传播
● „Институт Конфуций" подпомага стратегията за разпространение на китайската култура 6

2018中国院校--保加利亚教育说明会在索非亚孔子学院举办
● В „Институт Конфуций – София" се проведе информационна среща „Китайски университети 2018 – образование в България" 8

《中国-欧洲关系中的16+1》国际研讨会
● Международен симпозиум на тема „16 + 1 в рамките на отношенията между Китай и Европа" 10

第十一届"汉语桥"世界中学生中文比赛保加利亚赛区预选赛在索非亚孔子学院举行
● „Институт Конфуций – София" проведе националния кръг на 11-тия „Китайски езиков мост" за ученици 12

第十七届"汉语桥"世界大学生中文比赛保加利亚赛区预选赛在索非亚孔子学院举行
● Националният кръг на 17-тото световното състезание за студенти „Китайски езиков мост" се проведе в „Институт Конфуций – София" 14

程虹教授访问索非亚孔子学院下属索非亚第18中学孔子课堂
● Професор Чън Хун посети класна стая „Конфуций" в 18 СУ 16

索非亚孔子学院中方院长葛志强教授荣誉证书授予仪式成功举行
● В „Институт Конфуций – София" се проведе церемония по връчването на почетни грамоти на директора от китайска страна проф. Гъ Джъцян 18

目录
СЪДЪРЖАНИЕ

书海泛舟
ЛИТЕРАТУРЕН ОБЗОР 20

„*Изтезание със санталово дърво*" от Мо Йен, в превод на Стефан Русинов
„*Китайско-български двупосочен речник*" от авторски колектив
„*Основни понятия в китайската мисъл и култура*" (книга I и II) от авторски колектив, в превод на Петко Хинов
„*Срещи с китайската култура*" от Йе Лан и Джу Лянджъ, в превод на Юлиян Антонов

说古论今
ДРЕВНОСТ И СЪВРЕМИЕ

中国文革期间及前后的视觉宣传
● Визуалната пропаганда в Китай преди, по време на и след Културната революция 22

文化博览
КУЛТУРНА ПАНОРАМА

谈谈我们对中国方言的认识
● Какво знаем за китайските диалекти? 26
客家方言
● Диалектът Хакка 30

当代中国
СЪВРЕМЕНЕН КИТАЙ

丝绸之路的天然气供应问题
● Газовият подтекст на Китайския път на коприната 34

中国风尚
КИТАЙСКИ ОБИЧАИ

中国神圣地理中的名山及其名称
● Планините в свещената география на Китай и тяхното назоваване 42

信息发布
СЪОБЩЕНИЯ 51

中保联欢，共贺新春

——保加利亚索非亚孔子学院举办 2018 年中保春节联欢会

当地时间2月14日晚，保加利亚索非亚孔子学院举办了“欢欢乐乐迎狗年”2018年中保春节联欢会。保加利亚总统对外政策秘书克勒斯丁（Atanas Krastin）、中国驻保加利亚大使馆吴小莺参赞、中国驻保加利亚大使馆教育组负责人陈瑛教授、保加利亚外交部亚洲澳大利亚大洋洲局局长奥尔贝措夫（Angel Orbetsov）、保加利亚外交部外交学院专家卡特兰季耶夫（Valentin Katrandzhiev）和伊瓦茨（Ivats Vadaychev）、保加利亚记者协会主席托多罗娃（Snezhana Todorova）、索非亚大学东方语言文化中心主任、索非亚孔子学院名誉院长费多托夫（Aleksandar Fedotov）及索非亚孔子学院外方院长阿夏•科列娃（Aksinia Koleva）应邀出席。孔院师生及中保友好人士300多人欢聚一堂，共迎新春。

索非亚外方院长阿夏老师在致辞中表示，中国新年是中国最重要的传统节日之一。她回顾了2017年作为中保文化交流桥梁的索非亚孔院举办过的活动及取得的成绩，并为观众们送上了新年祝福。

索非亚孔子学院及下属孔子课堂、教学点的师生们联袂出演，献上了一场中保文化交融的视听盛宴。中保舞蹈、歌曲、走秀、朗诵、相声、太极扇、古筝、歌剧等，节目精彩纷呈。韵味十足的中国古典舞，婀娜多姿的纱巾舞，动感十足的街舞，欢快畅意的保加利亚传统舞，扣人心弦的歌曲，个性十足的服装秀，可爱的十二生肖朗诵，幽默风趣的相声，刚柔并济的太极扇，行云流水的古筝，优美浑厚的歌剧.....现场阵阵掌声，观众连声称赞。

孔院还为观众们准备了饺子、包子、春卷等中国传统美食。表演结束后，供大家一起品尝。许多观众表示这是他们第一次吃到中国美食，太好吃了！

联欢会洋溢着浓浓的节日气氛，为大家送上了诚挚而温暖的祝福，让当地民众进一步了解中国春节文化。当地媒体对本次活动进行了报道。

太极扇表演
Изпълнение на тайчи с ветрило

教师表演纱巾舞
Преподавателка демонстрира танц с копринен шал

保语歌曲《儿童的星球》
Българска песен „Детска планета"

България и Китай посрещат заедно Празника на пролетта

索非亚孔院保方院长致辞
Реч на директора на Института от българска страна

На 14 февруари „Институт Конфуций – София” организира съвместно празненство за българи и китайци под наслов „Да посрещнем заедно Годината на кучето” – 2018. По покана на организаторите участие взеха Атанас Кръстин, секретар по външните дела на президента на България, У Сяо-ин, съветник в китайското посолство, Ангел Орбецов, началник на отдела за Азия, Австралия и Океания на МВнР, Валентин Катранджиев и Ивац Вадайчев, специалисти към дипломатическия институт към МВнР, Снежана Тодорова, председател на Съюза на българските журналисти, Александър Федотов, директор на Центъра за източни езици и култури към Софийския университет и почетен директор на „Институт Конфуций – София” и Аксиния Колева, директор на Института от българска страна. В тържеството участваха над 300 учители, ученици и приятели на Института.

В своята реч г-жа Аксиния Колева отбеляза, че Китайската нова година е един от най-важните традиционни празници в Китай. Тя напомни проведените мероприятия и придобитите успехи на „Институт Конфуций – София” в качеството му на мост за културен обмен между Китай и България и отправи новогодишни пожелания към публиката.

Учителите и учениците на Института, класните стаи „Конфуций” и центровете за обучение излязоха на сцената рамо до рамо, като поднесоха едно истинско пиршество за сетивата, в което се преплитаха българската и китайската култура. Блестящата програма включваше китайски и български танци, песни, дефиле на традиционни облекла, рецитал, китайски скеч *сяншън*, тайчи с ветрило, изпълнение на *гуджън*, оперни арии и др. изяви, които предизвикваха бурни аплодисменти и непрестанна възхита у зрителите.

„Институт Конфуций – София” беше приготвил още и традиционни китайски ястия като *дзяодзъ*, *баодзъ*, пролетни рулца и др., които публиката имаше възможност да опита след представлението. Празничната атмосфера и искрените топли благопожелания спомогнаха в още по-голяма степен българската аудитория да опознае новогодишната култура на Китай.

古筝演奏
Изпълнение на *гуджън*

孔院助力大战略 中华文化广传播

当地时间3月28日下午，由香港生涯规划协会（LPAHK）组织、由香港特区政府民政事务局和香港公民教育委员会资助的“接通一带一路保加利亚、罗马尼亚交流体验计划”团一行40人到访保加利亚索非亚孔子学院。

协会主席许凯迪先生介绍说这是一间香港非盈利的民间组织，此次团组的成员分别为在校大学生、政府公务员、公司职员等。此行的目的是考察在国家“一带一路”大政策下的中东欧发展形势及个人求学和履职的可能性。在中外双方院长的介绍下，他们参观了学院的多功能厅、语音教室、图书馆等。

这天恰逢图书馆的开馆日，他们在图书馆里遇到了几位正在阅读的当地学生和一位老者。团员们立刻和他们展开了热烈的对话，饶有兴趣地询问他们学习中文的动力和目的。羞涩的男生安东为大家演示了他书写的汉字，而学习建筑的学生则跟大家说：“我是学习建筑的学生怎么能不了解中国的建筑呢？”，当她用中文准确地说出梁思成的名字时，立刻就惊艳了全场。使团员们特别感动的是一位年逾古稀的老人家，他也在认真地看着中保文对照的小课本，他说：“中文很难，但是我很喜欢。”老者还与来访人员进行了简单的交流。

团员们一致认为孔子学院助力国家“一带一路”政策、推广中华文化是互利双赢的有益之举。

中外方院长介绍本院
Директорите от българска и китайска страна представят Института

团员参观图书馆
Делегатите разглеждат библиотеката

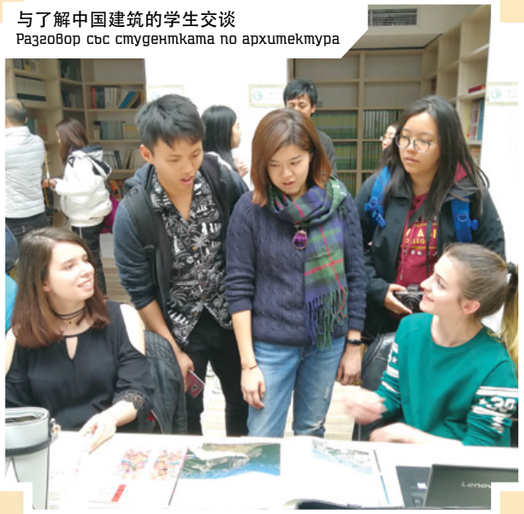

与了解中国建筑的学生交谈
Разговор със студентката по архитектура

„Институт Конфуций" подпомага стратегията за разпространение на китайската култура

为汉语着迷的老者令人感动
Възрастният мъж, увлечен по китайския, развълнува всички

На 28 март следобед 40-членната делегация по програмата „План за обмяна на опит с България и Румъния в проекта „Един пояс, един път", организирана от Хонконгската асоциация за жизнено планиране (LPAHK), Бюрото за граждански дела на правителството на САР Хонконг и Комитета за гражданско образование на Хонконг, посетиха „Институт Конфуций – София".

Председателят на Асоциацията господин Сю Кайди изтъкна, че тя представлява хонконгска неправителствена организация с нестопанска цел, а членовете на делегацията са студенти, правителствени длъжностни лица, служители на компании и др. Целта на посещението е изучаване на обстановката в държавите от Централна и Източна Европа в рамките на политиката „Един пояс, един път" и възможностите за индивидуално обучение и професионално развитие. Директорите на Института от българска и китайска страна представиха на делегацията конферентната зала, фонетичния кабинет, библиотеката и др. съоръжения.

В деня на посещението библиотеката на Института бе отворила врати и гостите се натъкнаха на местни ученици и един възрастен човек, които четяха в нея. Членовете на делегацията веднага започнаха оживен разговор с тях и изпълнени с интерес ги питаха за мотивите им да изучават китайски език и за техните цели. Срамежливият курсист Антон показа как пише йероглифи, а читателката до него сподели: „Като студент по архитектура не мога да не познавам китайската такава" и изуми всички присъстващи, когато с отлично произношение назова името на китайския архитект Лян Съчън. Това, което наистина трогна делегацията, бе един 70-годишен мъж, който също усърдно четеше българо-китайски учебник и който сподели „Китайският е труден, но много ми харесва". Той също проведе простичък разговор с посетителите.

Всички делегати единодушно се съгласиха, че Институт Конфуций е полезно и взаимноизгодно начинание, което съдейства на политиката „Един пояс, един път" и на разпространението на китайската култура.

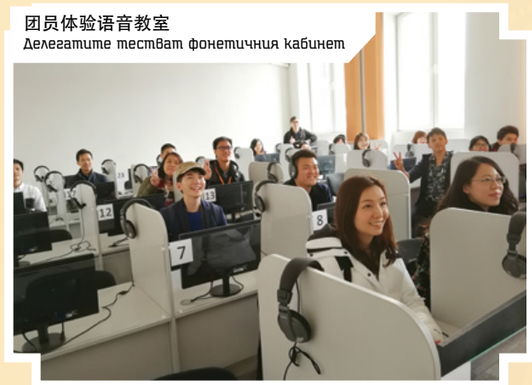

团员体验语音教室
Делегатите тестват фонетичния кабинет

来访人员合影
Обща снимка на посетителите

2018中国院校--保加利亚教育说明会在索非亚孔子学院举办

当地时间4月21日，2018中国院校--保加利亚教育说明会在索非亚孔子学院举办。出席本次说明会的嘉宾有中国驻保加利亚大使馆教育组负责人陈瑛、索非亚孔子学院中方院长葛志强、外方院长阿夏•科列娃（Aksinia Koleva）以及部分中国高校代表。本次说明会吸引了一大批保加利亚应届毕业生前来聆听咨询。

索非亚孔子学院中外方院长均在会上表示：希望通过本项活动，使更多的保加利亚高中应届毕业生了解中国的高等教育和高校招收留学生的条件，积极报考中国的高校。中国驻保加利亚大使馆教育组负责人陈瑛老师在发言中表示，希望在推动中国与“一带一路”沿线国家共同发展和区域合作的背景下，双方能够借此机会增进交流，让保加利亚的教育工作者和教育对象更多地了解中国院校的教育模式，促进中保两国在教育领域的交流与合作。

参加说明会的中国科学技术大学代表王晨老师介绍了中国科技大学的历史沿革、学科分布和学术研究等优势。与会的沈阳大学、中国矿业大学的老师们也表示，欢迎保加利亚的学生报考中国院校。精彩的解说与精美的PPT深深吸引了在场观众，掌声不断。当天下午的教育说明会备受瞩目，许多在场学生认为这场条理清晰的说明会对自己大有裨益。

本次教育说明会使保加利亚应届高中毕业生进一步了解到中国高等教育的发展现状，加强了中国与“一带一路”沿线国家的教育交流和资源共享。索非亚孔子学院旨在借助本次活动，协助中国高校和保加利亚加强教育信息互联互通，促进国家间的教育合作，助力人才培养，建立国际化、综合化的创新教育模式。

索非亚孔子学院中方院长讲话
Реч на директора от китайска страна на „Институт Конфуций – София"

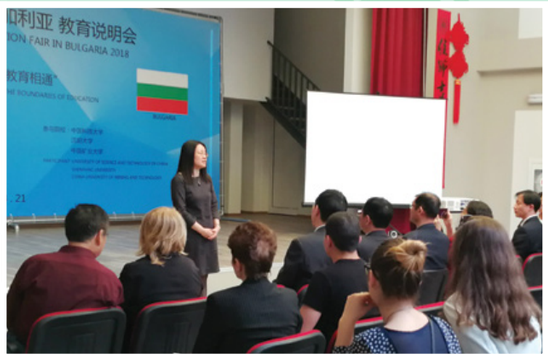

中国驻保加利亚大使馆教育组负责人发言
Реч на ръководителя на отдела по образование към посолството на Китай

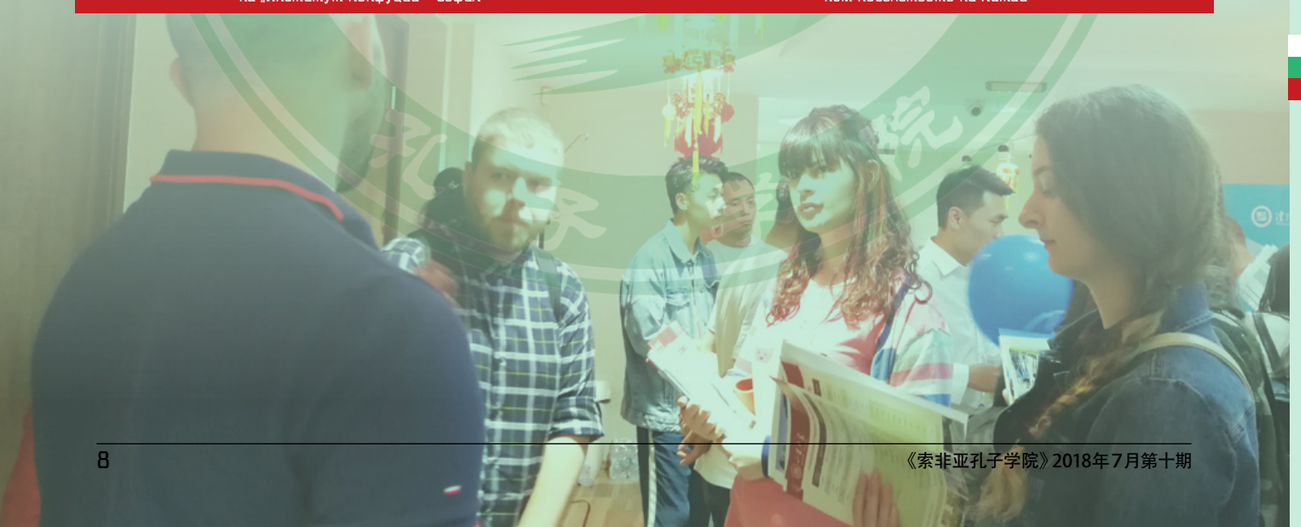

В „Институт Конфуций – София" се проведе информационна среща „Китайски университети 2018 – образование в България"

На 21 април в „Институт Конфуций – София" се проведе специализирана среща „Китайски университети 2018 – образование в България". На нея присъстваха Чън Ин, ръководител на отдел „Образование" към посолството на Китайската народна република в България, Гъ Джъцян, директор на Института от китайска страна, Аксиния Колева, директор на Института от българска страна, както и представители на китайски университети. Срещата привлече голям брой завършващи ученици и студенти, които дойдоха да се информират и консултират.

На срещата директорите на Института от българска и китайска страна изказаха надежди, че чрез настоящото мероприятие повече български гимназисти и студенти ще опознаят условията за прием на чужденци в китайски университети и ще кандидатстват активно. В своята реч г-жа Чън Ин заяви, че се надява в контекста на съвместното развитие и регионалното сътрудничество между Китай и страните по протежението на „Един пояс, един път", двете държави да използват възможността за по-активна комуникация, което ще позволи на работещите в областта на образованието в България и на обучаващите се по-добре да опознаят модела на китайските университети. Това ще даде и цялостен стимул на обмена и сътрудничеството между Китай и България в учебната сфера.

Г-н Уан Чън, представител на Китайския научно-технически университет, представи историята му и предимствата на разпределението на дисциплините и научните изследвания в него. Преподавателите от Шънянския университет и Китайския минен университет, които също участваха в срещата, приветстваха българските студенти да кандидатстват в китайски висши учебни заведения. Прекрасните разяснения и добре подготвените презентации привлякоха публиката и заслужиха аплодисментите ѝ. Много от присъстващите студенти заявиха, че ясните инструкции са били много полезни за тях.

Настоящата информационна среща по образованието помогна на българските ученици и студенти по-добре да се запознаят със ситуацията в китайските висши учебни заведения и също така допринесе за укрепването на обмена в образованието и споделянето на ресурси между Китай и страните от „Един пояс, един път". Това събитие бе реализирано с помощта на „Институт Конфуций – София", който съдейства за засилването на информационната свързаност между китайските университети и България, за стимулирането на сътрудничеството между държавите, за обучението на кадри и за създаването на интернационална и обединена иновативна форма на обучение.

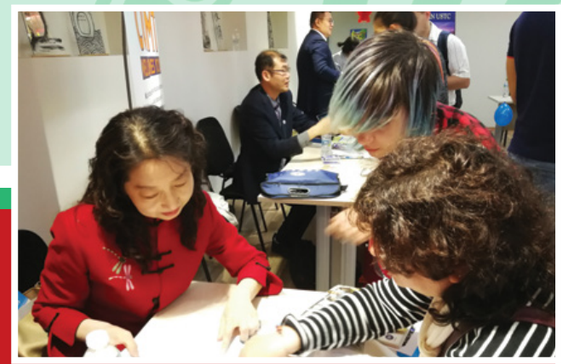

家长陪同咨询
Родителите също взеха участие в консултациите

一对一解答疑问
Индивидуални консултации

《中国-欧洲关系中的16+1》国际研讨会

当地时间4月25日，由索非亚孔子学院和布鲁塞尔自由大学（荷语）孔子学院联合主办的《中国-欧洲关系中的16+1》国际研讨会在索非亚大学隆重举行。索非亚大学校长阿纳斯塔斯•格尔吉科夫（Anastas Gerdjikov）教授、中国驻保加利亚大使馆大使张海舟先生、保加利亚教育科学部副部长彼得•尼克洛夫（Petar Nikolov）博士、索非亚大学副校长马丽娅•斯托伊切娃（Maria Stoycheva）教授及来自中国、保加利亚与其它欧洲国家的专家学者等150余人出席研讨会。

此次研讨会的举行正值保加利亚任欧盟轮值主席国及今年“中国-中东欧国家政府首脑会议”即将在保加利亚召开期间，被认为是保加利亚学术界的一次重大活动。

中国驻保加利亚大使馆大使张海舟先生在研讨会上发表演讲，他强调“16+1合作”是中国欧洲合作关系中必不可少的部分，推动了中欧之间愈加广泛与深入的合作。索非亚大学副校长马丽娅•斯托伊切娃（Maria Stoycheva）教授就《通过亚洲大学的欧洲研究》即能力建设发表演讲。保加利亚著名学者纳科•斯特凡诺夫（Nako Stefanov）教授分享了他的论文《中国经济新常态下后工业范式进程中的经济问题与挑战》。

此外，来自中国的专家学者也发表了演讲。来自复旦大学的丁纯教授发表了题为《中国-欧洲经济关系：现状、问题与透视》的演讲，中国人民大学的黄卫平教授发表了《中国和东欧国家间合作的优势基础比较》的演讲，四川大学的邓翔教授发表了《“一带一路”倡议和中国-东欧货物铁路》的演讲，哥本哈根大学复旦中国研究中心刘春荣教授发表了《中东欧国家合作的政治议题：国内环境如何影响》的演讲。现场观众针对性地提出问题，专家们予以解答。

本次研讨会由布鲁塞尔自由大学（荷语）孔子学院中方院长宋新宁教授主持，会议最后，宋教授对本次研讨会作了小结，希望中欧之间有更深入与和平的合作，中国也将更开放，保护各国的利益增长，中国开放的大门不会关闭。本次国际研讨会在保加利亚学术界引起了强烈反响。

索非亚孔子学院中方院长葛志强教授与大使等合影
Обща снимка на директора на Института проф. Гъ Джъцян и посланика г-н Джан Хайджоу

索非亚孔子学院中外方院长专注研讨会
Директорите на „Институт Конфуций – София" внимателно следят симпозиума

大使张海舟先生在研讨会上发表演讲
Посланикът на КНР г-н Джан Хайджоу изнася реч

Международен симпозиум на тема „16 + 1 в рамките на отношенията между Китай и Европа"

На 25 април тържествено се проведе международен симпозиум на тема „16+1 в отношенията между Китай и Европа", съвместно организиран от „Институт Конфуций – София" и „Институт Конфуций" към Брюкселския свободен университет. На симпозиума присъстваха над 150 гости, сред които ректорът на Софийския университет проф. Анастас Герджиков, посланикът на КНР н. прев. г-н Джан Хайджоу, заместник-министърът на образованието и науката д-р Петър Николов, заместник-ректорът на СУ проф. Мария Стойчева, специалисти и учени от Китай, България и Европа.

Провеждането на симпозиума съвпадна с българското председателство на Съвета на Европейския съюз и с провеждането на срещата на високо ниво между Китай и страните от Централна и Източна Европа в България и е считано за значимо събите за научните кръгове на България.

В речта си китайският посланик г-н Джан Хайджоу подчерта, че „сътрудничесвото 16+1" е неотменна част от сътрудничестовото и отношенията между Китай и Европа и стимулира още по-всеобхватното и задълбочено партньорство между тях. Заместник-ректорът на Софийския университет г-жа Мария Стойчева изнесе доклад на тема „Европейските изследвания посредством азиатски университети". Известният български учен професор Нако Стефанов сподели своята статия „Икономически проблеми и предизвикателства на късния индустриален модел в рамките на новата нормалност в китайската икономика".

哥本哈根大学复旦中国研究中心刘教授解答疑问
Професор Лиу от Центъра за китайски изследвания Фудан в Копенхагенския университет отговаря на въпрос

保加利亚著名学者纳科分享论文
Професор Нако Стефанов представя статията си

Китайски учени и специалисти също взеха участие в симпозиума. Доклади изнесоха проф. Дин Чун от Университета Фудан (на тема „Икономическите отношения между Китай и Европа: настояща ситуация, проблеми и перспективи"), проф. Хуан Уейпин от Университета Рънмин („Базово сравнение на преимуществата на сътрудничеството между Китай и страните от Източна Европа"), проф. Дън Сян от Съчуанския университет („Инициативата „Един пояс, един път" и товарният железопътен транспорт между Китай и Източна Европа"), проф. Лиу Чунрун от Центъра за китайски изследвания Фудан в Копенхагенския университет („Политически теми за сътрудничеството на страните от Централна и Източна Европа: как ще повлияе вътрешнодържавната среда") и др. Публиката целенасочено задаваше въпроси, на които специалистите отговаряха.

Председател на симпозиума бе проф. Сун Син-нин, директор от китайска страна на „Институт Конфуций" към Брюкселския свободен университет. В края на срещата той обобщи, че се надява Китай и Европа да имат още по-задълбочено и мирно сътрудничество, в което Китай да бъде още по-отворен и да защитава повишаването на изгодата за всички страни. Симпозиумът предизвика силен отзвук в българската академична общност.

第十一届“汉语桥”世界中学生中文比赛保加利亚赛区预选赛在索非亚孔子学院举行

当地时间4月28日，第十一届“汉语桥”世界中学生中文比赛保加利亚赛区预选赛在索非亚孔子学院举行。参加预选赛的嘉宾有中国驻保加利亚大使馆文化参赞顾洪兴先生、中国驻保加利亚大使馆教育组负责人陈瑛教授、大特尔诺沃大学中国语言文化中心主任波丽娜、索非亚孔子学院中方院长葛志强教授，新华社、经济日报的记者以及大特尔诺沃大学、索非亚大学、大特尔诺沃大学孔子学院、索非亚孔子学院的师生们。能容纳200多人的比赛大厅座无虚席。

中国驻保加利亚大使馆教育组负责人陈瑛在比赛开始前致辞，她介绍了“汉语桥”比赛的历史，保加利亚汉语教学事业的发展并预祝各位选手取得好成绩。索非亚孔子学院中方院长葛志强教授介绍了比赛规则，本次比赛包括三个环节，分别是中国文化和语言知识问答、以“学会中国话，朋友遍天下”为主题的自由演讲和中国文化技能展示。

在中国文化和语言知识问答环节中，准备充足的选手们答题迅速。自由演讲环节的高分行列中有语音标准，举止幽默的；有优雅大方，内容丰富的；也有自信满满，创意爆棚的。

中国文化技能展示环节表演的节目各式各样，有太极扇、太极拳、诗歌朗诵、绕口令、讲笑话、中国舞蹈、现场作画、相声。发音精准且富有感染力的绕口令《玲珑塔》获得满堂喝彩，专业优美的中国舞蹈《牡丹花》和让人惊艳的现场作画“大熊猫”也赢得了全场的掌声。

本次比赛的评委有文化参赞顾洪兴、大特尔诺沃大学孔子学院的老师代表与索非亚孔子学院的老师代表。评委们认真观察，谨慎打分。结合三个环节的表现，最终来自索非亚威廉•格拉斯通索非亚第18中学的米斯（Stanislav Makreev）综合表现出色，获得本次预选赛第一名，拔得头筹，荣获一等奖。来自普罗夫迪夫法语高中的温拉（Lora Toskova），许多现场汉语教师眼中的“惊为天人的小仙女”获得第二名，荣获二等奖。索非亚138中学的乔楚楚（Aleksandra Georgieva）和索非亚第18中学林芳（Ivanna Korencheva）双双获得第三名，赢得三等奖。

中国驻保加利亚大使馆文化参赞顾洪兴、中国驻保加利亚大使馆教育组负责人陈瑛、索非亚孔子学院中方院长葛志强分别为一等奖、二等奖、三等奖选手颁奖。

本届汉语桥预选赛中，多名选手去过中国，对“学会中国话，朋友遍天下”的理解非常深刻。该比赛的举办在当地引起了不小的反响。正如“汉语桥”的内涵所言，索非亚孔子学院搭建了中国与保加利亚交流沟通的桥梁。

„Институт Конфуций – София“ проведе националния кръг на 11-тия „Китайски езиков мост“ за ученици

На 28 април в „Институт Конфуций – София“ се проведоха квалификациите за 11-ия „Китайски езиков мост“ за ученици. Гости на състезанието бяха г-н Гу Хунсин, съветник по културните въпроси и проф. Чън Ин, ръководител на отдел „Образование“ към посолството на КНР, Полина Цончева, директор на Центъра за китайски език и култура към Великотърновския университет, професор Гъ Джъцян, директор от китайска страна на „Институт Конфуций – София“, репортери на агенция „Синхуа“ и „Икономик Дейли“, както и учители и обучаващи се от Великотърновския и Софийския университет и прилежащите им Институти „Конфуций“. Залата с 200 места бе препълнена.

По време на откриването г-жа Чън Ин представи историята на състезанието „Китайски езиков мост“, развитието на преподаването на китайски език в България и предварително пожела успех на всички участници. Професор Гъ Джъцян представи трите етапа на състезанието: отговор на въпроси относно китайския език и култура, реч на тема „Научи китайски език – ще имаш приятели по цял свят“ и демонстрация на артистични умения.

В първата част на състезанието бързите отговори на участниците показаха тяхната задълбочена подготовка. Високо оценени по отношение на речите бяха правилното произношение и хумора, също така свободата и изящността в изказа и богатството на съдържанието, самоувереността и креативността.

Представените артистични умения в рамките на китайската култура бяха разнообразни – тайчи, тайчи с ветрило, рецитал на стихове, скоропоговорки, шеги, китайски танци, демонстрация на живопис, китайски хумористичен монолог *сяншън* и др. атрактивни изпълнения.

Журито в състезанието включваше съветника към китайското посолство г-н Гу Хунсин, представители на учителите от „Институт Конфуций“ към ВТУ и СУ, които сериозно наблюдаваха всички части и внимателно поставяха оценки. След сбор на точките от трите части Станислав Макреев от 18 СУ „Уилям Гладстон“ спечели първо място на състезанието, а Лора Таскова от Френската гимназия в Пловдив, която в очите на учителите, присъстващи на състезанието, беше като „малка фея, която порази всички с таланта си“, получи втора награда. Александра Георгиева от 138 СУ в София и Иванна Коренчева от 18 СУ в София заедно получиха трета награда.

Много от участниците в квалификациите вече бяха ходили в Китай и затова имаха дълбоко разбиране за темата „Научи китайски език – ще имаш приятели от цял свят“. Провеждането на това издание на състезанието предизвика голям отзвук и посредством усилията на „Институт Конфуций – София“ оправда името си като построи мост за обмен и общуване между Китай и България.

第十七届“汉语桥”世界大学生中文比赛保加利亚赛区预选赛在索非亚孔子学院举行

4月29日，由孔子学院总部/国家汉办主办、中国驻保加利亚大使馆教育组、保加利亚索非亚孔子学院承办的、以“天下一家”为主题的第十七届“汉语桥”世界大学生中文比赛保加利亚赛区预选赛在索非亚孔子学院举行。中国驻保加利亚大使馆文化参赞顾洪兴先生、中国驻保加利亚大使馆教育组负责人陈瑛教授、索非亚孔子学院中方院长葛志强教授、大特尔诺沃大学中国语言文化中心主任波丽娜博士以及新华社、经济日报等媒体记者以及学校师生、亲朋好友、社会各界人士等200余人观看了比赛。

索非亚孔子学院中方院长葛志强教授首先致开幕词并详细介绍了赛事的规则与环节。参加本次比赛的十位选手分别来自索非亚大学、大特尔诺沃大学、普罗夫迪夫大学、鲁塞大学和新保加利亚大学。本次比赛共分三个环节，分别为中文演讲、知识问答和才艺展示。在中文演讲环节中，所有选手要在四分钟限时内完成演讲，虽然题目各异，内容繁多，但讲述的每一个故事都很感人，每一段情感都发自肺腑，赛场中时常响起阵阵掌声和笑声，气氛愉悦和谐。第二项为知识问答环节，选手们准确出色的回答也经常引来一片俏皮的口哨声和喝彩声。第三项为才艺展示环节，选手们更是八仙过海各显神通，有舞蹈，有舞剑，有唱歌，有朗诵，甚至还有皮影戏展示和高难度的中文影视配音。

经过三个多小时的激烈竞争和角逐，一、二等奖分别被来自索非亚大学的许嘉怡（Karolina Hristova）和来自鲁塞大学的玛莉娅（Maria Dekova）斩获，特别奖则颁给了来自大特尔诺沃大学的余恬雅（Viktoria Nedyalkova）。

本次赛事的成功举办，进一步推动了保加利亚学生学习汉语和中国文化的热情，同时也激励中外方院长以及每一位汉语老师和志愿者更加努力工作，使习近平主席强调的“语言是了解一个国家最好的钥匙，孔子学院是世界认识中国的一个重要平台”这句话落实到实处，把汉语国际推广作为己任，为全球搭建学习汉语的桥梁，贡献力量。

Националният кръг на 17-тото международно състезание за студенти „Китайски езиков мост“ се проведе в „Институт Конфуций – София“

На 29 април в „Институт Конфуций – София“ се проведоха българските квалификации за 17-тото световно състезание за студенти „Китайски езиков мост“ под наслов „Всички сме едно семейство“. На състезанието присъстваха над 200 души, сред които г-н Гу Хунсин, съветник по културните въпроси и проф. Чън Ин, ръководител на отдел „Образование“ към посолството на Китай у нас, професор Гъ Джъцян, директор от китайска страна на „Институт Конфуций – София“, д-р Полина Цончева, директор на Центъра за китайски език и култура към Великотърновския университет, репортери от агенция „Синхуа“, „Икономик Дейли“ и др. медии, както и учители, колеги, приятели и представители на различни обществени кръгове.

Професор Гъ Джъцян откри събитието с реч, в която подробно представи правилата и етапите на състезанието. Десетимата участници в него бяха студенти от Софийския, Великотърновския, Пловдивския, Русенския и Нов български университет. Трите модула на състезанието включваха изнасяне на реч на китайски език, отговори на въпроси относно китайския език и култура и представяне на артистични таланти. В първия модул изказванията на участниците бяха ограничени до 4 минути. Въпреки че техните теми и съдържание бяха разнообразни, всяка разказана история развълнува всички от сърце, а от публиката често идваха аплодисменти и смях – атмосферата беше весела и хармонична! Отличните отговори на състезателите във втората част от надпреварата също придизвикваха одобрителни възклицания в залата. В третия модул – представяне на талант, участниците се надпреварваха да демонстрират своите артистични дарби – имаше танци, изпълнения с меч, песни, рецитали, дори театър на сенките и дублаж на китайско видео с висока трудност.

След ожесточена тричасова конкуренция, първа и втора награда бяха получени съответно от Каролина Христова от Софийския университет и Мария Декова от Русенския университет. Специална награда бе дадена на Виктория Недялкова от Великотърновския университет.

Успешното провеждане на настоящото издание на международното състезание в още по-голяма степен засили желанието на българските студенти да изучават китайски език и култура и същевременно вдъхнови директорите от българска и китайска страна и всички присъстващи учители да работят още по-усърдно за осъществяването на практика на думите на председателя Си Дзинпин – „Езикът е най-добрият ключ за опознаване на една страна, а Институт „Конфуций“ е важна платформа чрез която светът се запознава с Китай“.

程虹教授访问索非亚孔子学院下属索非亚第18中学孔子课堂

当地时间7月6日，在李克强总理访问保加利亚期间，总理夫人程虹教授访问了索非亚孔子学院下属索非亚第18中学孔子课堂。

上午10时许，程虹教授一行人抵达18中学孔子课堂，受到全体师生的热烈欢迎。程虹教授在索非亚市市长凡德科娃（Fandakova）女士和18中学校长斯托伊切娃（Stoycheva）女士的陪同下，先到图书馆参观了保加利亚三月结、保加利亚面具和保加利亚传统服饰等手工作坊，认真聆听了学生们用汉语对每种物品历史来源及制作过程的介绍，与学生们亲切交谈，并亲自动手和学生们一起制作了三月结。学生米斯（Makreev Stanislav）为程虹教授送上三月结，祝福她健康幸福，程虹教授夸赞道："你不但汉语说得好，还一表人才！"

参观了手工作坊之后，程虹教授前往多功能厅观看学生表演。18中学孔子课堂准备了中文儿歌、保加利亚歌曲、太极扇及保加利亚传统舞蹈等节目。程虹教授观看之后高兴地表示，学生们的热情歌舞彷佛让她也回到了童年时代。索非亚市市长也随后发表讲话，感谢程虹教授的到访，感谢索非亚孔子学院对保加利亚汉语教学事业的贡献。

随后，程虹教授向索非亚市赠送了10名学生及2名带队老师到华访问十天名额以及4个到华学习一学期的孔子学院奖学金名额，并向18中学孔子课堂赠送了教学电脑4台以及图书和文化用品900多册。

学生用保加利亚传统仪式迎接程虹教授
Учениците посрещат проф. Чън Хун
с традиционна българска церемония

索非亚市市长和18中学校长迎接程虹教授
Кметът на София и директорката на 18-то
СУ приветстват с добре дошла проф. Чън Хун

Професор Чън Хун посети класна стая „Конфуций" в 18 СУ

На 6 юли по време на посещението на премиера Ли Къцян в България, съпругата му професор Чън Хун посети класна стая „Конфуций" в 18 СУ в София. В 10 часа сутринта тя пристигна в училището и бе приветствана от учителите и учениците. Заедно с кмета на София г-жа Фандъкова и директора на 18 СУ г-жа Стойчева, проф. Чън Хун първо посети библиотеката, където разгледа работилниците за мартеници, кукерски маски и традиционно българско облекло. Тя изслуша с интерес обясненията на учениците на китайски език за историята и произхода на всеки предмет и процеса на създаването му, след което непринудено разговаря с тях и заедно направиха мартеници. Накрая Станислав Макреев, ученик в 18 СУ, подари на професор Чън мартеница с пожелание за здраве и щастие, при което тя го похвали, че говори китайски отлично и че е и много талантлив.

След като разгледа работилниците, проф. Чън Хун отиде в актовата зала, където учениците изпълниха програма с китайски детски песнички, български песни, тайчи с ветрило и традиционни български танци. След като представлението приключи, проф. Чън сподели, че техните сърдечни песни и танци са я върнали в детството. Кметът на София също благодари на професор Чън Хун и на „Институт Конфуций – София" за приноса към преподаването на китайски език в страната.

В края на своето посещение проф. Чън Хун раздаде и щедри подаръци: 10-дневно посещение в Китай за десет ученика и двама придружаващи учители от София, четири едносеместриални стипендии за курсисти на „Институт Конфуций – София", четири компютъра и над деветстотин книги и предмети, свързани с китайската култура за класна стая „Конфуций" в 18 СУ.

程虹教授和学生们一起制作三月结
Проф. Чън Хун прави мартеници
с ученици

程虹教授和表演的学生们合影
Обща снимка на проф. Чън Хун и
учениците от представлението

索非亚孔子学院中方院长葛志强教授荣誉证书授予仪式成功举行

当地时间7月25日上午11点，索非亚大学与保加利亚记者协会联合举行了授予索非亚孔子学院中方院长葛志强教授荣誉证书仪式。索非亚大学东方语言文化中心主任费多托夫（Alexander Fedotoff）教授代表索非亚大学校长格尔吉科夫（Anastas Gerdjikov）教授、保加利亚记者协会主席托多洛娃（Snezhana Todorova）女士代表记者协会分别向葛志强教授颁发荣誉证书及奖章，表彰其在2014年6月至2018年6月任职期间为索非亚孔子学院做出的突出贡献。

索非亚孔子学院一直是当地重要的推广汉语和中国文化的平台，是全球首批14个示范孔子学院之一，是欧洲第一个启用的示范孔子学院，并于2017年获得了“全球先进孔子学院”称号。

葛志强教授表达了对索非亚大学及保加利亚记者协会多年来对孔子学院健康发展给予的大力支持，感谢给予他个人的荣誉。他谦虚地表示，荣誉属于大家，希望各级领导及新任领导继续支持索非亚孔子学院的工作，并祝愿孔子学院的发展越来越好。

新华社索非亚分社社长、经济日报首席记者、索非亚孔子学院外方院长及中方继任院长、莫斯利安科学学术及教育旅游中心总裁等出席了此次荣誉证书授予仪式。

索非亚大学代表为葛教授颁发荣誉证书和奖章
Представителят на Софийския университет връчва на проф. Гъ почетна грамота и медал

葛教授与荣誉证书及奖章合影
Снимка на проф. Гъ с почетните отличия

保加利亚记者协会代表为葛教授颁发荣誉奖章
Представителят на Съюза на българските журналисти връчва на проф. Гъ почетен медал

В „Институт Конфуций – София” се проведе церемония по връчването на почетни грамоти на директора от китайска страна проф. Гъ Джъцян

На 25 юли в 11 ч. Софийският университет и Съюзът на българските журналисти заедно проведоха церемония по връчването на почетни грамоти на проф. Гъ Джъцян, директор от китайска страна на „Институт Конфуций – София”. Проф. Александър Федотов, директор на Центъра за източни езици и култури и г-жа Снежана Тодорова, председател на Съюза на българските журналисти, тържествено връчиха на проф. Гъ почетни грамоти и медали от името на ректора на СУ проф. Анастас Герджиков и Съюза на българските журналисти, в знак на благодарност за приноса му към дейността на Института по време на четиригодишния му мандат като негов директор.

„Институт Конфуций – София” винаги е бил важна платформа за разпространението на китайския език и култура в България, той е сред първите четиринадесет образцови Институти „Конфуций” в света и първи такъв в Европа, а през 2017 г. получи почетната титла „Отличен Институт Конфуций”.

Проф. Гъ изтъкна, че Софийският университет и Съюзът на българските журналисти от дълги години подкрепят развитието на Института и благодари за получените грамоти. Той скромно заяви, че славата е за всички и че се надява ръководителите на всички нива и новоназначеният директор от китайска страна да продължат да подкрепят работата на Института, като му пожела все по-добро развитие.

На церемонията присъстваха още председателят на софийския филиал на агенция „Синхуа”, главният кореспондент на „Икономик Дейли”, директорът на „Институт Конфуций – София” от българска и новоназначеният директор от китайска страна, управителят на Центъра за научен, академичен и образователен туризъм в село Момчиловци и др. гости.

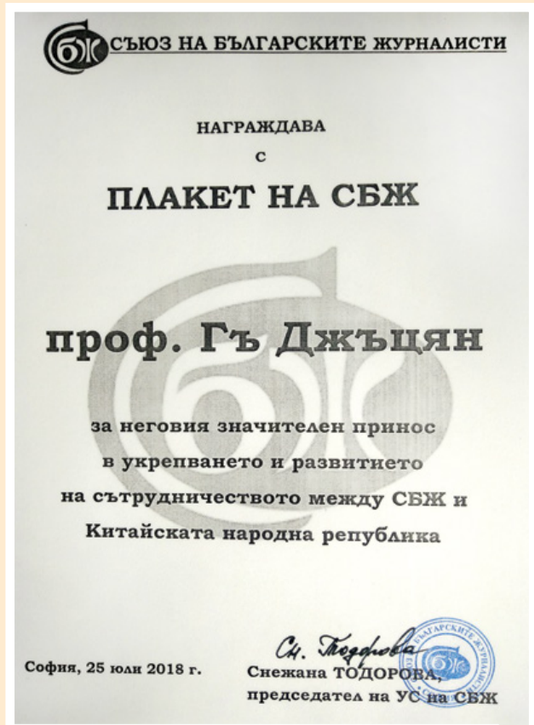

СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЖУРНАЛИСТИ

НАГРАЖДАВА
С
ПЛАКЕТ НА СБЖ

проф. Гъ Джъцян

за неговия значителен принос
в укрепването и развитието
на сътрудничеството между СБЖ и
Китайската народна република

София, 25 юли 2018 г.

Снежана ТОДОРОВА,
председател на УС на СБЖ

保加利亚记者协会颁发的荣誉证书
Почетна грамота от Съюза на българските журналисти

ПРОФЕСОР ГЪ ДЖЪЦЯН
СЕ УДОСТОЯВА С
ПОЧЕТЕН ЗНАК
НА РЕКТОРА НА
СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

索非亚大学颁发的荣誉证书
Почетна грамота от Софийския университет

索非亚大学颁发的荣誉奖章
Почетен медал от Софийския университет

保加利亚记者协会颁发的荣誉奖章
Почетен медал от Съюза на българските журналисти

„ИЗТЕЗАНИЕ СЪС САНТАЛОВО ДЪРВО"

Автор: Мо Йен

Превод от китайски език: Стефан Русинов

Издателство: Летера

Насред заника на Китайската империя на границата между XIX и XX в. оперният певец Сун Бин повежда своите съселяни на трагикомичен бунт срещу германските нашественици, заради което впоследствие му е отредено най-жестоко наказание – изтезание със санталово дърво. И така на сцената на големия исторически епос на Мо Йен се разиграва едно от най-грандиозните представления в историята на окръг Гаоми, в което роли имат всички – от идиот до император...

В пищното слово на нобелиста, вдъхновено от традиционната китайска опера, има и от хладнокръвието на палача Джао Дзя, и от изтънчеността на окръжния управник Циен Дин, и от игривостта на касапина Джао Сяодзя, и от страстта на красивата продавачка на кучешко месо Сун Мейнян, и от величието на императрица Цъси. Тук ръка за ръка вървят насилие и поезия, емпатия и черен хумор, грубост и финес, а персонажите са изобразени с жив език, който майсторски прелива от просташки хули до ерудитски излияния. И макар амбициите на всички герои да са разнопосочни, всички тях ги движи един общ, типичен за оперните епоси плам – да живеят и да умрат като легенди. Авторът Мо Йен е роден през 1955 г. в семейството на земеделци в провинция Шандун, Китай. Той открива литературния си талант, след като се записва в армията. Публикува първия си разказ през 1981 г., а през 1986 г. прави международен пробив с романа „Червено сорго", който по-късно е адаптиран за филм. Въпреки социалната критика, съдържаща се в книгите му, в Китай той е смятан за един от най-изтъкнатите автори на страната. Творбите на Мо Йен са в широк жанров диапазон – от кратки разкази до романи и есета. Неговият разказвачески стил носи отличителните белези на магическия реализъм, но често в книгите си Мо Йен използва като отправна точка старата китайска литература и народната разказваческа традиция. Удостоен е с Нобелова награда за литература през 2012 г.

"КИТАЙСКО-БЪЛГАРСКИ ДВУПОСОЧЕН РЕЧНИК"

Автор: Колектив

Издателство: Изток-Запад

Двупосочният китайско-български речник е предназначен предимно за хора с начални познания по китайски, чийто майчин език е българският.

Китайско-българската част на речника съдържа около 4000 думи, сред които най-често използваните в най-новата програма на Изпита за степен на владеене на китайския език (HSK) и публикувания от Китайския национален комитет по работа в областта на езика и писмеността „Списък на най-често употребяваните думи в китайския език".

Българо-китайската част съдържа около 4000 ключови, основни и най-често употребявани думи.

„ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ В КИТАЙСКАТА МИСЪЛ И КУЛТУРА" – КНИГА ПЪРВА И КНИГА ВТОРА

Автор: Колектив

Превод от китайски и старокитайски език: Петко Хинов

Издателство: Изток-Запад

„Основни понятия в китайската мисъл и култура" е поредица, представяща основните термини, понятия и идеи на китайската мисловна култура, които са същностни за навлизането в света на китайската философия, хуманизъм, духовност и ценности. Всеки том обхваща 100 ключови понятия, подбрани и обяснени от над 80 видни китайски и чуждестранни учени.

Целта на поредицата е да предложи на читателите автентични знания по китайска философия, история, литература, изкуство под формата на кратки академични статии върху възлови понятия от тези области. Към всяко разтълкувано понятие са дадени примери и цитати с цел улесняване възприемането му в оригиналния смислов, исторически и културен контекст. Поредицата е врата към духовния свят не само на исторически Китай, но и за навлизане в мисленето на съвременен Китай и китайския народ.

„СРЕЩИ С КИТАЙСКАТА КУЛТУРА"

Автор: Йе Лан, Джу Лянджъ

Превод от английски език: Юлиян Антонов

Издателство: Изток-Запад

В книгата са разгледани най-различни теми – от чудесата на древния свят като Забранения град, Великата китайска стена, Теракотената армия и традиционните жилища на обикновените хора до най-възхитителните образци на китайската живопис, калиграфия и ландшафтна архитектура. Под перото на авторите тези толкова разнообразни обекти наистина оживяват пред очите ни, за да представят реалния живот и интереси на китайския народ през неговата хилядолетна история. Дори в стратегическата игра го ще открием духа на човечността и добронамереността, изпълващ играчите, които в хода на играта усвояват принципите на сътрудничеството и съвместното съществуване. Този изконен китайски стремеж към мирен и хармоничен живот проличава и в блестящия анализ на „Сцени на речния бряг по време на празника Цинмин" [на Джан Дзъдуан], както и във вълнуващите описания на стария Пекин и стария Шанхай, на Пекинската опера или порцелана. Вероятно той е и една от главните причини китайската култура да издържи изпитанието на хилядолетията.

Нека отбележим също блестящия и същевременно непринуден език на авторите, както и многобройните добре подбрани илюстрации, с чиято помощ читателите ще си изградят нагледна представа за най-различни аспекти на китайската култура.

中国文革期间及前后的视觉宣传

Визуалната пропаганда в Китай преди, по време на и след Културната революция

Автор: Иванка Иванова

Иванка Иванова е студентка в трети курс на специалност „Китаистика" в Софийския университет. Завършила е руското училище към посолството в България, освен родния си език, владее още руски, английски и китайски. По време на едногодишното си обучение в Китай изучава калиграфия, сред интересите й се нареждат също така фотографията и изкуството. Публикуваното тук изследване е провокирано от въпроса за взаимното влияние между идеологическите виждания в ранния комунистически период на КНР и рекламата като една от популярните форми на визуално изкуство по това време.

Ръководството на КНР и ККП отделя огромно внимание на пропагандисткото изкуство като важен канал за разпространяването на политически възгледи и формулирането на правилни модели на поведение и мислене. Литературата, живописта, театъра, песенното творчество и кинематографията следва да са не само за развлечение, те трябва също да служат и като средства за образование и политическо възпитание. По времето на формирането на КНР огромна част от населението е необразовано или недостатачно образовано. През 60-те години на XX в. за много хора радиото и телевизията все още не са съществували, а през 70-те години си остават все така слабодостъпни. При тези условия превеждането на абстрактни политически идеи в конкретни и художествени образи е било особено актуално.

Този подход на китайските комунисти към изкуството има своята история. ККП решава да разруши „старата култура" и се опитва да влияе върху общественото мнение чрез пропаганда и агитация, при което използва форми и методи, разработени съвместно със СССР.

Агитационен плакат от 1974 г., пропагандиращ ограничаването на раждаемоста и съсредоточаването върху производството

Създава се Академия на изкуствата, в която партийните идеолози усъвършенстват теорията и практиката, използвайки изкуството с цел да въздействат върху масовото съзнание, противопоставяйки се на пропагандата на Гуоминдана и на японските сили.

Плакат, призоваващ към опазване на горите и развитие на лесовъдството

Мао Дзъдун директно заявява, че изкуството трябва да служи на политиката и да отразява лозунгите на ККП. Поради високото ниво на неграмотност сред тези, които партията се опитва да привлече, за средство на пропагандата са избрани ярки картини с традиционни образи, тясно свързани с обичаите на народа, неговия живот и бит. Първоначално тези плакати се печатат с ксилограф, по-късно се използва литография. На тях партийните художници изобразяват работници, войници, жени, деца, неизменно съпровождайки образите на обикновените хора с партийни лозунги. За разпространението им се грижат местните политически структури в селата и градовете.

Плакати, насърчаващи образованието и интелектуалния принос към Родината

ДРЕВНОСТ И СЪВРЕМИЕ

След победата над Гуоминдана ръководството на ККП решава да разшири своята социална база, използвайки градското население, което все още е потенциално враждебно настроено срещу комунистическата идеология. Появява се необходимост от нови идеи и инструменти за въздействие. И в този момент, те се обръщат към социалистическия реализъм, който се практикува в СССР. Този „творчески" метод вече е доказал своята ефективност в страната на „победилия социализъм". Мао се убеждава лично в това, при посещението си в Москва. Ярките бои, излъчващи оптимизъм и щастие, а също и сюжетите на съветските пропагандистки картини се възприемат като продължение на предишните плакати. Между 1949 и 1957 г. мого китайски художници изучават метода на социалистическия реализъм в съветски учебни заведения, в същото време преподаватели от СССР обучават млади художници в китайските институти. Към създаването на художествени плакати са привлечени най-добрите типографии и гравюрни роботилници от Шанхай и Пекин, които биват национализирани. Народното издателство на Вътрешна Монголия се специализира в картини, свързани с живота на етническите малцинства. В този момент основна тема стават социалистическото строителство и народното щастие като негов резултат. Изобразените в духа на хипер-реализма работещи, войници и младежи в динамични пози, символизират предаността към делото на комунизма и верността към председателя Мао. Тези творби масово се разпространяват чрез веригата книжарници „Синхуа", изпълнявайки ролята както на декоративни картини, така и на агитационни плакати. Те са използвани при украсяването на жилища, като подаръци, печатани са във вестници и списания, изобразявани са и на пощенски марки. Големите плакати са закачани по улиците, в предприятията и на други публични места.

Плакат, призоваващ към тренираме и укрепване на тялото

Плакат, възпитаващ навици за чистота и хигиена като част от новите социалистически порядки

По времето на Културната революция политическата борба отново започва да доминира живота на китайците. Всеки елемент от плакатите е изпълнен с политически символизъм, било то цветовата гама или това как са разположени персонажите в композицията. Настъпва децентрализация при произвеждането на плакати, което води до ликвидацията на фактическия монопол на пекинските и шанхайските издателства. Като резултат, художествената продукция, която вдъхновява народа за борба и саможертва, се създава от любители сред работниците. Цветовата гама се минимализира и бива сведена главно до три цвята: черно, червено и бяло.

След смъртта на Мао настъпва безпрецендентна либерализация в изкуството и агитацията. Монополията на китайския социалистически реализъм свършва, в страната проникват западни визуални ефекти. Плакатите започват да намекват за бъдеще, изпълнено с космически кораби, небостъргачи, магистрали и многочислени автомобили. На смяна на героичните плакати идва дизайнерската реклама на супермаркети и известни вериги.

Плакати, посветени на култа към Мао Дзъдун и неговата идеология

Какво знаем за китайските диалекти?

谈谈我们对中国方言的认识

Географско разпределение на китайските диалекти

Най-ясната разделителна линия при условното класифициране на китайските диалекти е река Яндзъ (长江), северно от която се говори Мандарински диалект (官话方言), докато на юг – други шест големи диалекта с техните разновидности. Счита се, че Мандаринският диалект е прехвърлил южния бряг на „Дългата река“ от поне хилядолетие, но въпреки това все още е запазен в употреба в провинциите Юннан и Съчуан. Неговото широко разпространение се дължи на няколко причини, но най-вече на факта, че в продължение на управлението на няколко династии, културният и политически център на Китай е бил разположен почти непрекъснато в северните части на страната. Следователно, северните диалекти по естествен начин са се превърнали в езика на властта. Втора причина е близо шествековното преселване на ханци в граничните гарнизони по време на управлението на династиите Мин (明朝, 1368–1644 г.) и Цин (清朝, 1644–1912 г.). По този начин Мандаринският диалект успява да навлезе в множество югозападни, северозападни и североизточни провинции, в това число Юннан, Гуейджоу, Съчуан, Ляонин, Хъйлундзян, Гансу и Синдзян.

Всички области, в които се говорят диалекти, различни от Мандаринския, са на юг от река Яндзъ. Диалектът У (吴方言) е разпространен в провинциите Шанхай, Джъдзян и Дзянсу; диалектът Мин (闽方言) – в провинциите Фудзиен и в Тайван; диалектът Юе (粤方言) – в провинциите Гуандун и Гуанси; диалектът Сян (湘方言) – в провинция Хунан; диалектът Хакка (客家方言) – в границите на провинциите Дзянси, Фудзиен, Гуандун, а също и на остров Тайван; диалектът Ган (赣方言) – в провинция Дзянси. Въпреки това условно географско разпределение, територията, на която се употребява даден диалект, невинаги отговаря на конкретен административен регион.

Формиране на диалектите: през призмата на демографската динамика

Възрастта на който и да е китайски диалект е дълга, колкото историята на самия китайски език. Това, което ги различава, са промените, които са претърпели, както и скоростта, с която са се случили тези промени. В някои диалекти са се запазили отделни черти на старокитайския език, докато други се характеризират с повече иновации, чието количество и скорост се определят от езиковия или между-диалектен контакт, причинен от демографски движения. Преместванията на китайския народ също имат своите специфични характеристики: най-напред, Китай дълго време е бил земеделска страна. Данъците, налагани на земеделците, са били основен източник на ресурси за държавната хазна. За целта се е използвала система за регистриране на населението, при която преселването е било забранено. От друга страна, насилствените преселвания са били честа практика при наказания, опазване на границите, укрепване на населението или развиване на дадени райони, което от своя страна е довело до създаването на смесени етнически общности. По този начин, вследствие на едно или повече от описаните демографски движения, се формират съвременните китайски диалекти.

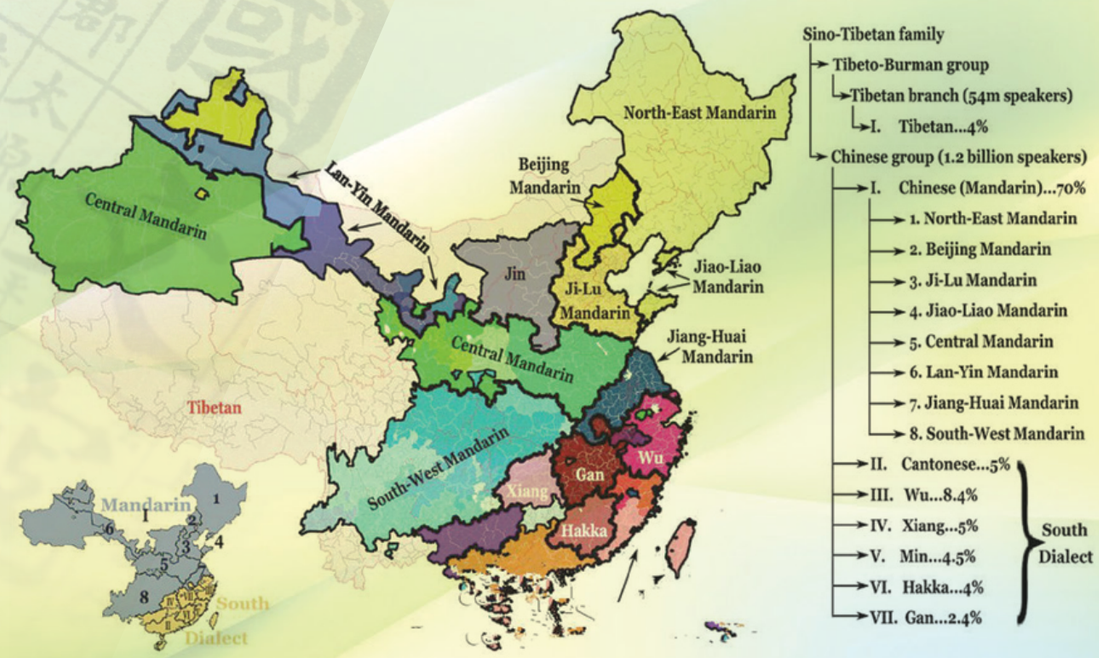

Разпределение на китайските диалекти

Фонетични особености

Разликите в словореда и морфологията на отделните китайски диалекти са сравнително незначителни, а най-забележими са различията във фонетичните им особености. Обикновено съпоставителното изследване на фонетично ниво се извършва на базата на следните основни характеристики: еволюцията на звучните инициали, на неназалните окончания и на тоналната система. Други отличителни черти на даден диалект могат да бъдат: липсата на разграничение между билабиални и лабиодентални звукове, както и между алвеолни и палатални такива.

Различаващи се книжовни и разговорни четения（文白异读）

Много от думите във входящ тон в Пекинския диалект имат различно книжовно и разговорно произношение. Те се явяват следствие от диалектните контакти и отразяват паралелното съществуване на местно и чуждо произношение. В сравнение с немандаринските диалекти, в Пекинския има най-малко такива различаващи се четения. В някои диалекти, различаващите се четения са дори повече от две, тъй като им влияе не само общонародният книжовен език, но и местният му вариант. Мисълта, че един йероглиф може да има различни четения подсказва за наличието на диалектни контакти и диалектни напластявания. Старателното им проучване може да допринесе много за разбирането на историята на китайските диалекти.

Лексикални и синтактични разлики

При по-внимателно вглеждане в лексикалните различия се открива и многообразието на китайските диалекти. Например високочестотните лични местоимения за първо, второ и трето лице, ед.ч., в различните диалекти също са различни: wo/ni/ta（我/你/他）в Мандаринския диалект, ngu/nong/hi（我/侬/渠）в диалекта У, gua/li/i（我/汝/伊）в диалекта Мин, ngai/ngi/ki（厓/尔/渠）в Хакка. Друг пример е честотният в Мандаринския диалект глагол 说（shuo, „говоря”), като за същата идея в диалектите У, Мин, Юе и Сян се използва глаголът 讲（jiang), а в диалектите Ган и Сян тази роля изпълнява глаголът 话（hua). Както по отношение на лексиката, така и на фонетиката, много от южните диалекти са запазили повече черти от старокитайския и среднокитайския в сравнение с Мандаринския диалект.

Трудни за класифициране диалекти

Сред китайските диалекти има някои такива, които са много трудни за класифициране, като например Цуънхуа и Дзюнхуа в Хайнан, както и Тухуа в Гуандун и др. Тяхна обща черта е, че всички диалекти са говорени от много малък брой хора, а връзката им със заобикалящите ги китайски диалекти или малцинствени езици е неясна. Някой некласифицирани диалекти са даже на ръба на изчезването.

Източник на материала: Wang, William S.-Y., et al. The Oxford Handbook of Chinese Linguistics. Oxford University Press, 2015, pp. 149-160.
Превод със съкращения: Яна Николова, студентка в трети курс на специалност „Китаистика” на СУ „Св. Климент Охридски”

Диалектът Хакка

客家方言

Мари Йончовска е на 23 години, родом от град Плевен. Завършва езикова гимназия, където изучава английски и немски език, след което продължава образованието си в сферата на чуждите езици като записва специалност „Китаистика" в Софийския университет. Учи езика от 4 години и благодарение на Съвета за международно разпространение на китайския език (Ханбан), има възможността да го практикува в естествената му среда и да се запознае отблизо с китайската култура. В бъдеще възнамерява да специализира в китайско висше учебно заведение, защото смята, че там е най-подходящото място за получаване на необходимия тласък в кариерната ориентация. Поместената по-долу разработка е базирана на I-ва глава от книгата „Диалектът Хакка. Лингвистично изследване на неговата фонология, синтаксис и лексика" с автор Мантаро Хашимото, издадена през 1973 г. от Университетско издателство „Кеймбридж" в Лондон.

Малцинството Хакка и неговият език

Диалектът Хакка (客家方言) е майчин език за 3,5% от китайското население и се говори в граничните райони между провинциите Гуандун, Гуанси, Фудзиен и Дзянси. Думата „Hakka", образувана от корена 客 (гост, посетител, странник) и суфикса 家, се използва в контраст с думата „Puntei"(本地 – местен) и буквално означава „гостуващите" или „странниците", като и двата термина идват от кантонския диалект. Самият факт, че именно кантонският термин за тази етническа група е преобладаващ, показва нейната популярност сред населението на Южен Китай. Освен няколкото милиона представители на малцинството Хакка на територията на Малайзия, Сингапур, Бруней, Тайланд, Индонезия и Индокитай, приблизително 20-30 милиона са пръснати из поне седем провинции на Китай – Гуандун, Фудзиен, Гуанси, Дзянси, Тайван, Хунан и Съчуан. Повечето от тях са земеделци, които населяват планински области. Самоидентифицират се като нация, чиито предци са населявали Централната китайска равнина(中原). Още в зората на съвременността интелектуалците сред тях са имали големи стремежи, за които съществуват множество исторически и лингвистични доказателства. От друга страна, трудностите, с които „странниците" са се сблъсквали при срещата си с южните малцинства на Китай, са съхранили тяхната културна и лингвистична цялост.

Хората от етническата група Хакка наричат езика си „Hakfa"(客话), което буквално означава „езикът на гостите". Въпреки, че е дълбоко повлиян от околните езици, по-специално от кантонския диалект (广东方言) и минския диалект (闽方言), като цяло диалектът Хакка има изненадващо много допирни точки с фонологичните категории на старокитайския в Северен Китай. Освен широкото им разпространение в Южен Китай, населението на малцинството Хакка е концентрирано основно в североизточната част на провинция Гуандун, особено около град Мейджоу (梅州) – техният културен и духовен център, поради което този диалект се счита за език на града (梅言).

Формирането на малцинството Хакка

Поради редица варварски нашествия, граждански войни и конфликти между представителите на различни етнически групи, малцинството Хакка мигрира на юг на пет основни етапа:

• Първи етап – от началото на IV век до края на V век. Заради нашествието на „Петимата варвари" (五胡) в „Централната равнина", малцинството Хакка преминава от териториите на провинциите Шанси, Шаанси и Хънан към южните части на провинциите Хънан и Хубей, заселва и бреговете на река Яндзъ в Анхуей и Дзянси, и бреговете на река Ган в Дзянси.

• Втори етап – от края на IX век до началото на XII век. За да избегнат напрежението, което въстанието на Хуан Чао (黄巢起义, 820 – 884 г.) и разпокъсването на страната на Петте династии (五代十国, 907 – 979 г.) пораждат сред населението, представителите на малцинството Хакка се местят в южните части на провинциите Хънан и Дзянси, а тези, които вече живеят там, мигрират още по-на юг в Анхуей и Дзянси, дори до североизточните части на Гуандун.

• Трети етап – от началото на XII век до средата на XVII век. Под натиска на монголските нашествия, заедно с отстъпващата на юг династия Сун (宋朝, 960 – 1279 г.), част от малцинството Хакка се мести от Дзянси и Фудзиен в северните и източните части на Гуандун.

• Четвърти етап – от средата на XVII век до средата на XIX век. Поради инвазията на манджурците и последвалото установяване на династия Цин (清朝, 1644 – 1911 г.), представителите на малцинството Хакка, които са останали в Централната китайска равнина, както и тези, които са се включили в досегашните етапи на миграцията, се разпръсват на юг към централните и бреговите части на провинция Гуандун, както и на запад към провинциите Хунан, Гуанси и Съчуан.

• Пети етап – след средата на XIX век. Основно заради неразбирателства с местното население в Гуандун и избухването на Тайпинското въстание (太平天国起义, 1851 – 1864 г.), малцинството Хакка се мести от централните и източните части на Гуандун на юг към островите Хайнан и Тайван.

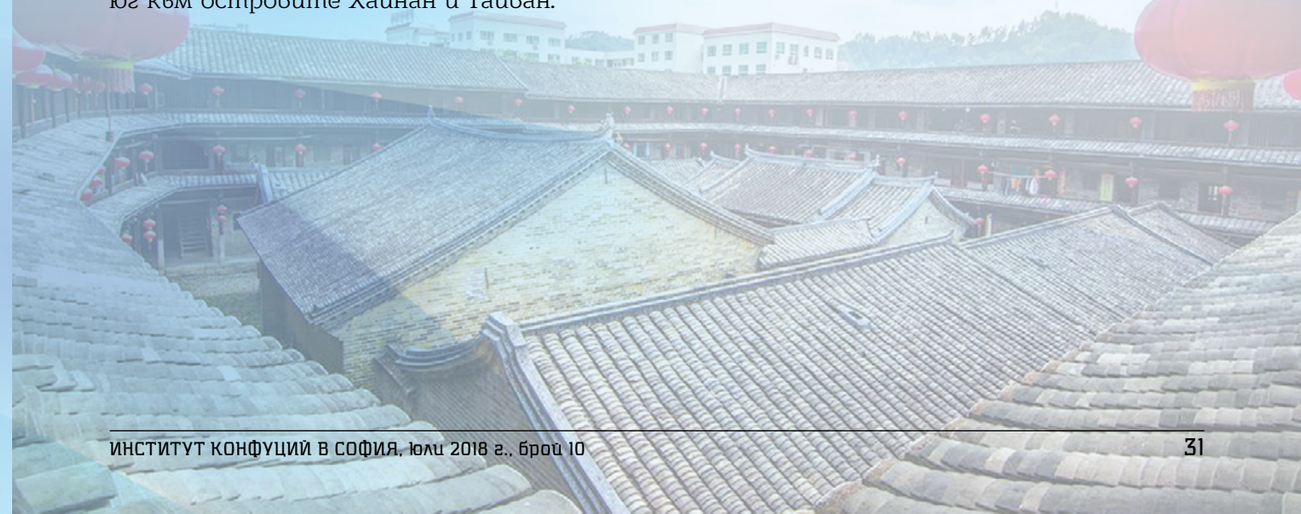

Проучванията на диалекта Хакка

Изследванията на диалекта Хакка, както и на останалите китайски диалекти, се делят на три основни вида: етимологични изследвания на думите, извършвани от китайските чиновници в ранния период на Новото време[1]; практически наръчници и речници, съставени от европейските мисионери; описателни и сравнителни изследвания на съвременни лингвисти.

Етимологични изследвания

Най-ранните сведения за диалекта Хакка са в географски справочници за южните територии на Китай. Изследванията от ранния период на Новото време се фокусират основно върху честотни думи, свързани с обичаите на малцинството Хакка и върху начина, по който диалектите от групата са съхранили древнокитайските произношения. Интересът на повечето чиновници-традиционалисти от този период е насочен към търсене на следи от древнокитайски звукове, които могат да бъдат открити в диалекта и откриване на думи от диалекта Хакка в китайски класически текстове и речници. На фона на съвременните фонологични и лингвистични изследвания, в техните творби липсва точна дефиниция и терминология, поради което не получават внимание от съвременните езиковеди.

Практически наръчници и речници

Европейски мисионери изследват групата на диалектите Хакка през средата на XIX век и в края на века първите публикации по темата, както и книги, преведени на диалекта, вече са факт. През 1909 г. е издаден първият немско-хаккски речник ("Kleines Deutsch-Hakka-Wörterbuch"), а в периода 1882 – 1885 г. се появяват и редица публикации, в които са събрани песни на малцинството. В началото на XX век борят на съставените речници постоянно расте, като през следващите години много от тях претърпяват редакция и разширяване. Най-големият такъв речник е издаден през 1926 г. и включва дълъг и подробен предговор относно етнологията на малцинството Хакка, йероглифите, литературата, граматиката, произношението и тоновете на техния език. След края на Втората световна война (1939 – 1945 г.) изследвания на диалекта Хакка се публикуват само от мисионери, които са в Тайван. През 1959 г. именно там е издаден първият английско-хаккски речник, който отговаря на методите на съвременната лексикография. Речникът съдържа 13 271 думи и 20 000 фрази. Освен мисионерите, по това време има и други европейци, които проявяват интерес и пишат за Хакка. Най-известният, както и може би първи специалист в областта, е британският държавен служител Джеймс Бол, който още през 1869 г. издава разговорник за диалекта Хакка, впоследствие претърпял редакция и разширение. Широко разпространени и използвани са и практически наръчници, съставени от китайци. Трябва да се има предвид, че изследванията на диалекти

[1] За начало на Новото време в Китайската история обикновено се приемат Опиумните войни от 1940 и 1956 г., с които започва колонизацията на страната от Западните сили (бел. ред.).

те от групата на диалекта Хакка, проведени от европейци след Втората световна война, са сведени само до изследването на вариациите на езика, които се говорят на териториите, до които западняците имат достъп. Изненадващо, дори американски лингвисти проявяват интерес към диалекта Хакка по това време и успяват да публикуват резултатите от изследванията си на американска територия.

Описателни и сравнителни изследвания на съвременни китайски лингвисти

Значителният принос на китайските лингвисти в изследването на диалекта Хакка започва пътя си още през 20-те години на XX век и техните трудове бързо се превръщат в основния поток на знания в тази сфера. В отговор на критиките от страна на европейските диалектолози, китайските учени насочват вниманието си към по-дълбоките езиковедски аспекти на диалекта. Изследванията на всички диалекти на територията на Китай добиват по-практическа стойност след Втората световна война, когато целият китайски народ полага усилия за изучаването на стандартния език. Мащабни проучвания на диалектите се планират и изпълняват на територията на цялата страна през 50-те години на XX век. В резултат се появяват наръчници, които да спомагат изучаването на стандартния език от представителите на малцинството Хакка, като част от сериозното промотиране на книжовния език. Популярни лингвистични журнали за широката общественост публикуват статии за диалекта Хакка и запознават читателите с различията между него и стандартния китайски език. Наблюдава се появата на все по-лингвистично ориентирани статии в периодични издания относно тоналните съответствия между северните диалекти и тези от групата на диалекта Хакка, неговата граматика и словообразуване. През 60-те години на XX век лингвистичната катедра на Пекинския университет издава речник в три части, който се занимава с диалекти, употребявани на територията на Китай. Написаното в раздела относно диалекта Хакка е може би най-актуалният очерк на езика до този момент. В периода на Република Китай（中华民国，1912 – 1949 г.), успоредно с нарастващия интерес към фолклорната литература, нараства и интереса към небезизвестната фолклорна литература на малцинството Хакка. Появяват се първите антологии, събрали тази литература, най-голямата от които съдържа 500 песни и техните диалектни четения. По-късно, в периода на Китайската народна република, друга антология събира 200 любовни песни от фолклора на малцинството Хакка през 1956 г. В Тайван най-големият принос в изследването на диалектите от групата на диалекта Хакка има една монография от 1957 г. върху фонологията и лексиката на варианта на диалекта, говорен в центъра на културата на етноса Хакка в Тайван – град Мяоли. Езиковият институт в Тайпе публикува разговорници и наръчници за упражняване на произношението на диалекта Хакка, но и те остават само в рамките на вариацията на диалекта, която се говори от представителите на малцинството, населяващи Тайван.

Газовият подтекст на Китайския път на коприната

丝绸之路的天然气供应问题

Автор: Никита Ганев

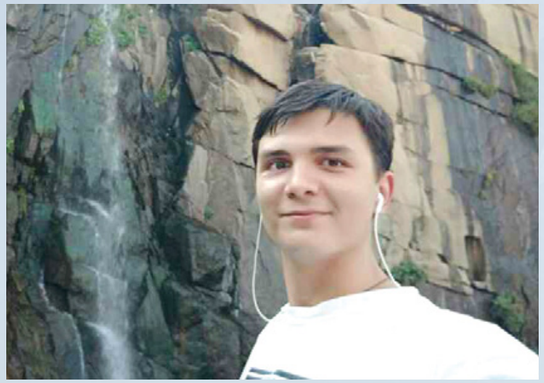

Никита Ганев започва изучаването си на китайски език в „Институт Конфуций – София", след което заминава за Китай, където учи и работи като представител на външнотърговска фирма от 7 години. В свободното си време обича да пътешества, обиколил е девет китайски провинции, включително и Синдзян, както и част от държавите в Централна и Югоизточна Азия. Член е на руското политическо движение „Суть времени", за чийто вестник списва статии, свързани с икономиката и политиката на региона.

В настоящата статия ще излезем извън рамките на чисто икономическите и политическите въпроси, обсъждани в световната преса, доколкото причините за някои статистически резултати не стават очевидни при обикновен анализ. От началото на конфликта в Сирия и условното разделяне на света на два лагера в Русия се възвърна интересът към Китай и неговата политика. В статията е включен кратък екскурс за китайската външна политика в Централна Азия и в Близкия Изток.

Ще започна с икономическия, в дадения случай газов, подтекст на обстановката в Евразия. Новият супер-играч на пазара на газа не изненадва – това е Китай. Неговите гигантски газови нужди са предопределени от няколко обективни причини: тежка екологична ситуация, недостиг на собствени находища на природен газ (освен на въглищен газ),[1] бавно развитие на атомната енергетика, гигантски ръст на енергопотреблението.

[1] Виж и: Малов, А. *Сделано в Китае. Чему Россия может поучиться в сфере добычи газа.* – http://www.forbes.ru/biznes/350157-sdelano-v-kitae-chemu-rossiya-mozhet-pouchitsya-v-sfere-dobychi-gaza [23.10.2018].

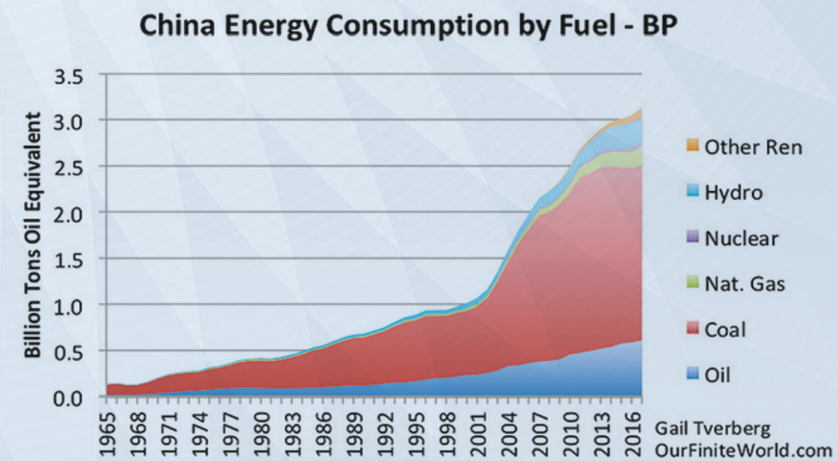

Консумация на енергия в Китай по видове горива

Екология

Тежката екологична обстановка в Централен и Северен Китай е свързана с масовото използване на въглищни ТЕЦ. В периода на голямата икономическа революция властите в Китай не обръщали достатъчно внимание на обкръжаващата среда: било разрешено на предприятията да отвеждат отпадните продукти в реките, да се използва остаряло оборудване и да се пренебрегва при финансова необходимост екологичното законодателство. Към настоящия момент основният проблем е производството на електричество. За 2016 г. 70% от електроенергията е произведена от остарели ТЕЦ, с нисък коефициент на полезно действие. Северните райони на страната през отоплителния сезон започват да приличат при безветрие на мрачни антиутопии, в които няма синьо небе, хората ходят с респиратори, а въглищният прах се носи на сажди из въздуха. За да реши този проблем, ръководството на ККП започна да закрива въгледобивни мини и металургични предприятия. Към момента се планира съкращаването на 11 милиона работни места в тези отрасли. Наложени са тежък контрол и наказания за замърсяване на околната среда. Китайското ръководство е поставило целева задача да се приведе екологията на страната в ред, а това вдъхва оптимизъм не само на гражданите на Китай, но и на газовите износители.

Както е видно от данните, ръстът на енергопотребление е впечатляващ. Как Китай може да реши този проблем?

Зелена енергетика

Около 13% от цялото електричество в Китай се добива от възобновяеми източници. Днес КНР произвежда около 70% от всички слънчеви батерии в света, а наред с това е най-големият производител на вятърни турбини. Инвестициите в сектора са огромни. Само през 2012 г. са инвестирани близо 65 млрд. долара във възобновяеми източници на енергия, което представлява 47% от всички инвестиции в този сектор из целия свят.

Водните електроцентрали изработват 16,6% (2009 г.) от електричеството в страната. Язовирни стени преграждат всички големи реки и представляват особена гордост за китайското ръководство. Става въпрос за действително мащабни проекти. Нека отбележим само ВЕЦ „Трите клисури" на р. Яндзъ (до гр. Сандоупин), която е най-голямата в световен мащаб с произвежданите 22,5 гигавата електроенергия, както и колосалния проект за обръщане на течението на реката от юг на север, предвиден за поетапно изпълнение през следващите 30 г.

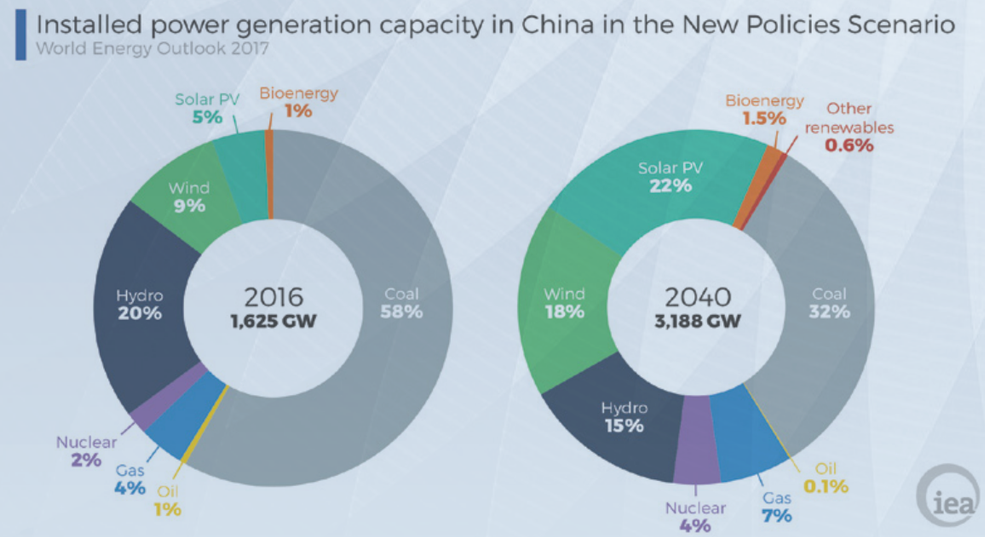

Сравнителни графики на преразпределението на инсталираните мощности за производство на електроенергия чрез новата екополитика на Китай

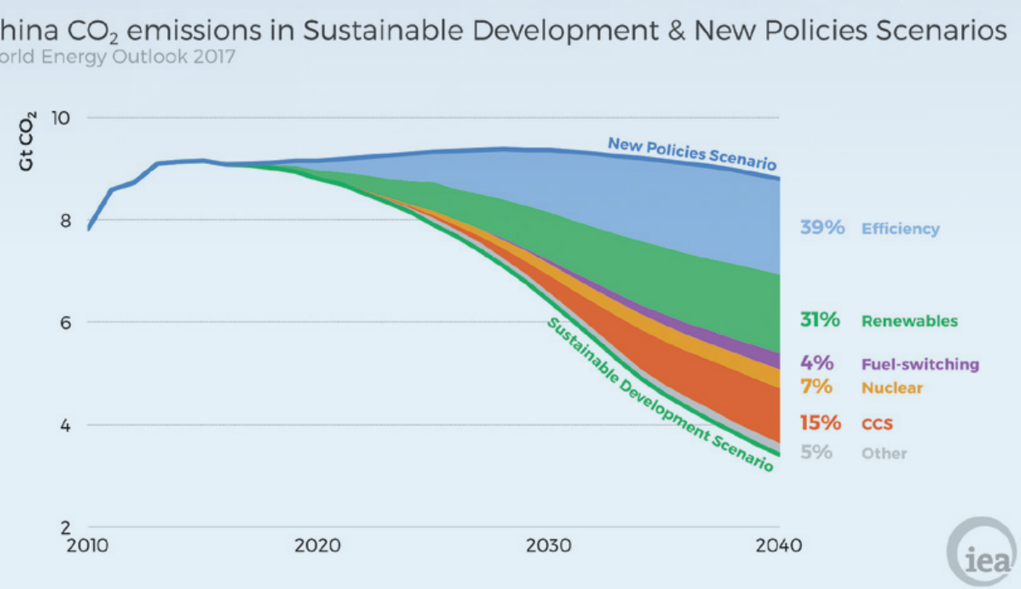

Прогнозирани нива на емисиите на въглероден двуокис след прилагане на новите политики за устойчиво и екологично развитие

Новоизградени соларни паркове с формата на панда

Атомна енергетика

Атомната енергетика в енергобаланса на Китай дава жалките 2%, а до 2030 г. нейният принос е предвидено да достигне 4%. Сега в експлоатация са 38 реактора, произведени във Франция, Русия и собствени, в строителство са още 19, а 34 са планирани. В повечето проекти е заложено предаване на част от технологиите на китайската страна и нейно участие в строителството на всички етапи от изпълнението. Казано по-просто, Китай купува от цял свят заедно с централите и технологии. Дали обаче ще може да ги възпроизведе е отделен въпрос. В този контекст е показателна историята с обогатяването на урана – когато Съветският съюз през 50-те години на XX в. избрал по-евтиния и по-ефикасен метод за обогатяване на уран чрез центрофуги, а страните на Запад тръгнали по пътя на електролизата и газовата дифузия, то и 25 г. по-късно те не могли да достигнат СССР по обогатителни мощности.

Към настоящия момент КНР се опитва да реши проблема с електроснабдяването чрез инвестиции в зелена енергетика, съкращаване на неефективни и енергоемки производства в държавния сектор, модернизация на старите ТЕЦ, строго екологично законодателство и неговото повсеместно прилагане, както и чрез сериозни инвестиции в страни-износителки на енергоизточници. И тук ще пристъпим към газовия сюжет.

Китайският газов пазар

Ръководството на ККП оценява днешните нужди на Китай от природен газ на 460 млрд. куб. м. Добивът в страната е около 200 млрд. като останалото трябва да се набавя чрез внос. От Катар, Малайзия и Австралия се купуват 38 млн. тона природен газ. 30 млрд. куб. м. трябва да пренася газопроводът „Сила Сибири". 60 млрд. дава Туркменистан, за което беше построен газопровод, който преминава през Узбекистан и Казахстан. Той вече работи на пълна мощност. Така де факто, на териториите на бившите съветски републики от Централна Азия тече огромен, неосветен в западната преса, процес на преразпределяне на сферите на влияние. По такъв начин, към днешна дата китайският газов дефицит се изчислява на около 150 млрд. куб. м. За сравнение – целият газов експорт на Русия е 190 млрд. куб. м.

Руският елит, след разпадането на СССР, остави държавите от Централна Азия на самите тях. В началото на XXI в., когато започна краят на смутното време и новата власт обърна внимание на остатъците

от бившата империя, се оказа, че Прибалтика вече е стъпила в НАТО, в Таджикистан и Узбекистан са построени американски бази, а Афганистан е окупиран. Понеже всеки от посочените проблеми изисква на практика самостоятелно изследване, тук ще се ограничим само с кратък обзор на ситуацията.[2]

Централноазиатският газов възел

Таджикистан след падането на Горбачов потъна в Гражданска война, в хода на която огромната част от социалистическата собственост бе поделена. Когато съветското наследство свърши, се оказа, че основните фактори в икономиката на страната са наркотрафикът от Афганистан и паричните преводи на гастарбайтерите из Руската федерация, а във вътрешността на страната действа мощен ислямистки подземен свят (към което ще се върнем след малко). Тази ситуация не отговаряше на интересите на Москва, нито на Пекин. Китайските власти започнаха да инвестират в икономиката на Таджикистан, а руската армия се завърна на негова територия. Строгият пограничен контрол доведе до свиване на наркотрафика. Трябва да се подчертае, че никога по-рано Китай не е играл толкова забележителна роля в този регион, но след падането на СССР неговата роля се засили. Местните власти са доволни от ненамесата на Китай във вътрешнополитическия живот и неговото лоялно отношение към установените обществени порядки.

В Туркменистан и Узбекистан се установиха президентски монархии. Богатите находища на газ, нефт, злато и уран частично преминаха в ръцете на западни корпорации. Постсъветският идеологически вакуум беше запълнен от потребителското мислене и ислямизма. На този фон, в първите години на новото хилядолетие там се появи сериозният китайски бизнес. Започна строителството на инфраструктура за транспортиране на ресурси към Китай. При Си Дзинпин китайската експанзия само се засили като

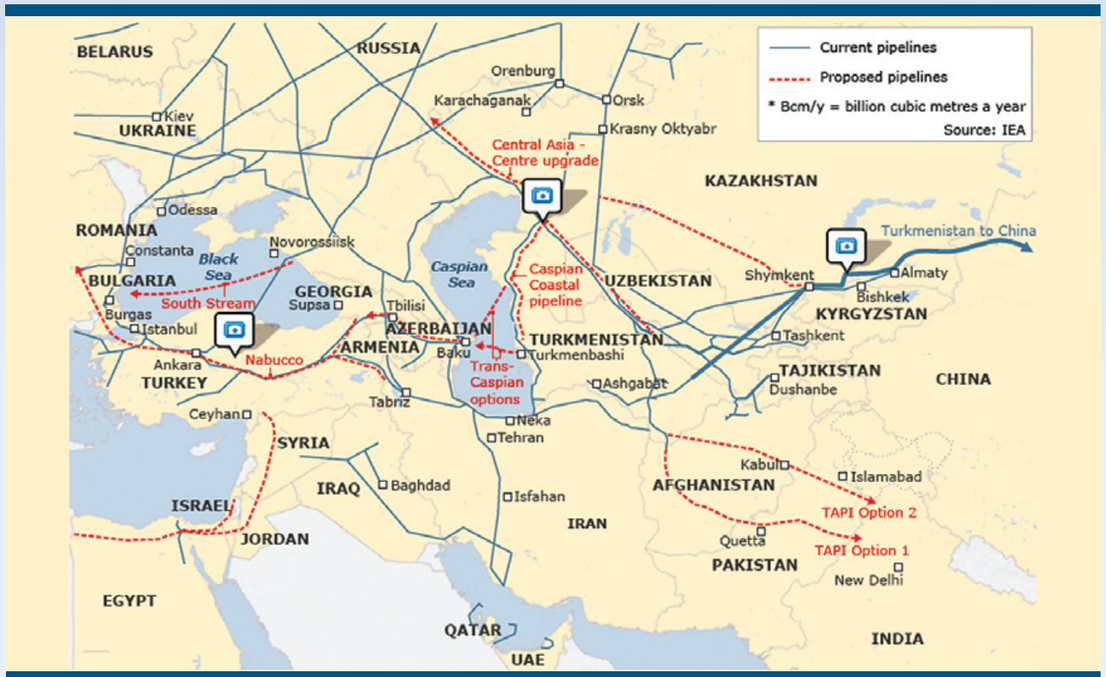

Карта на газопроводната мрежа в Централна Азия

[2] По това виж и: http://centralasiaprogram.org/publications.

Казахстан - икономическият лидер на Централна Азия

напоследък Китай е основен търговски партньор и инвеститор в Узбекистан и Туркменистан, измествайки Русия. Само в Узбекистан през 2016 г. са инвестирани 8 млрд. долара., а търговският оборот е 5 млрд., докато този с Русия е приблизително 3,5 млрд. По-горе споменах ислямистките тенденции и само ще посоча емблематичния сюжет с бягството на главата на узбекския ОМОН (баретите) в ИДИЛ (организацията е забранена на територията на Руската федерация), което само потвърждава информацията за добре разгърната ислямистка подземна структура.

Казахстан територриално е най-голямата държава в Централна Азия. Придобива независимост от СССР през 1991 г. Установен беше авторитарен президентски режим. За 25 г. бе построена нова столица, а основните валутни постъпления са от продажбата на въглеводороди. Бившият министър-председател на страната Карим Масимов е изучавал китайски език в Пекин. В Казахстан има залежи на нефт, газ, уран, но главен фактор се оказва преносната мрежа, която трябва да задоволи Китай с непрекъсната доставка на ресурси в случай на морска блокада. Ето защо, Китай твърдо държи мястото на пръв търговски партньор на Казахстан като купува нефт, газ, уран и доставя широк спектър от потребителски стоки.

Нека обобщим казаното. Позициите на Русия, отслабнали след падането на СССР, бавно се възстановяват, но празно място няма. В много от отраслите на икономиката са се настанили китайски бизнесмени, които не мислят да ходят другаде. Експертите обръщат внимание на съвместните военни учения между Китай и Таджикистан във връзка с борбата срещу тероризма, които се проведоха на таджикска територия. Държавна идеология в централноазиатските страни липсва и нейното място е поделено между ислямисти и западно настроени граждани. Китай оферира сътрудничество и сериозни инвестиции, но най-важното е, че предлага модернизация без промяна на политическата обстановка, което за официалните власти е твърде примамливо. Този план за взаимна изгода има известна цена, като например частична загуба на суверенитет, но главното тук, както ми се струва, е проблемът с безопасността и борбата с ислямския тероризъм. Именно при тези обстоятелства нараства значението на структурите на ОДКБ (или т. нар. Ташкентски договор) и на ШОС (Шанхайската организация за сътрудничество).

Ислямисткият фактор в голямата газова игра

Ислямистите са се окопали дълбоко в централноазиатския регион и се подготвят за експанзия. Тяхната идеология е свързана със салафитското течение на сунизма, но вероятно отива и по-далече. Те представляват заплаха за транспортните комуникации на Китай и за стабилността и просперитета на целия регион. В анализите циркулира цифрата 19 000 бойци на Ислямска държава в Афганистан и още приблизително толкова в съседните републики. Туркменистан вече преживя провокации на границата през 2016 г., което не може да не е разтревожило местните власти, за които примерът на Узбекистан и Таджикистан, които върнаха руските военни бази, изглежда все по-привлекателен.

В днешно време Централна Азия е на второ място по броя на присъединилите се към ИДИЛ бойци, след Руската федерация. Китай също не можа да избегне подобна съдба: в пресата се споменава за 500-1000 уйгурски бойци, воюващи в Сирия на страната на опозицията. А Синдзян основно е населен от уйгури. И въпреки огромните инвестиции на Пекин в областта на инфраструктурата и културата, приблизително веднъж на 10 години в този район избухва бунт, който китайските власти овладяват с помощта на редов-

ната армия. За последен път това се случи през 2009 г. Синдзян има стратегическо географско местоположение и до днес представлява изключително важен наземен транспортен възел, който свързва Китай с Индийския океан през Пакистан, с Европа през Русия и с Иран през Централна Азия. Китайското ръководство разбира добре заплахата за своята стратегическа инфраструктура от страна на ислямския фундаментализъм, което ги сближава с Руската федерация и Иран, наследникът на Персийската империя. Пекин провежда политика на строг контрол в Синдзян: в момента на входно-изходните артерии на всеки град са поставени контролни постове, държавните учреждения са оградени с бодлива тел, навсякъде има камери, по улиците патрулира Военна полиция (която в Китай е подчинена не на МВР, а на армията). Забранени са редица имена, въведени са негласно редица „санкции" при посещаване на джамия като служебно порицание или уволнение, когато става дума за държавни служители.

През изминалото десетилетие Китай реализира огромни инфраструктурни и енергийни проекти в Синдзян

Газовата ориентация на Иран

Към настоящия момент огромният проект на Пекин „Един пояс, един път" буксува в южно направление. Индия и САЩ всячески пречат за построяването на пристанищната инфраструктура в Шри Ланка и на Малдивите. Сухопътният маршрут е в експлоатация само през Русия. На този фон Иран и Китай през 2017 г. сключиха спогодби за близо 500 млрд. долара. Ислямската република може да се превърне в транспортен хъб и мощен газов износител, което от своя страна обуславя позицията на Европейския съюз по иранската ядрена сделка. Иранският газ е изключително ценна награда в тази игра. В стратегически интерес на КНР е иранският газов експорт да е насочен към нея и към нейния съюзник Пакистан, а самият Иран да бъде стабилен. В това направление позициите на Китай и Русия съвпадат. Европейският пазар ще остане след Руската федерация. КНР ще получи газ и втори наземен маршрут към Европа и Близкия Изток. Съществуват обаче и проблеми: Иран може отново да се окаже под санкции, да не говорим за възможностите за силово влияние от страна на Израел и САЩ. А това може да застраши всички проекти и инвестиции, направени от КНР.

Войната в Сирия

Интересите на най-големите играчи придобиха най-остра форма в Сирия. И това се отнася не само за военната, религиозната и политическата, но и за газовата проблематика. Катар планираше да построи газопровод през Йордания, Сирия и Турция, но режимът на Асад не прие това предложение и се превърна във враг номер едно. Русия и Иран обаче подкрепиха Асад: Русия – чрез самолети, Иран – чрез войски и шиитска милиция. Всеки имаше своите мотиви в този казус – Руската федерация искаше да защити своето положение на основен газов доставчик в Европа, Иран – да засили своето влияние в региона. Но може би основната цел бе стабилизирането на Близкия Изток след дълги години на провокации от страна на Израел. Преди година президентът Асад призова Русия да възстанови Сирия, но самата Русия не бърза да направи това, макар че инвестира в областта на течните горива. Възможно е именно Китай да вземе по-активно участие във възстановяването, ако бъде осигурена безопасността (което би напомнило близкото минало на Таджикистан).

Last, but not least е Русия. Към този момент продължава строителството на газопровода „Сила Сибири", разчетен за доставка на 30 млрд. куб. м. с перспектива за разширяване. Вторият проект „Алтай", с пропускателна способност също от 30 млрд. куб. м., се намира в стадий на разработване. Китай купува участие в различни находища като не е изключение и проектът Сахалин за природен газ. В същото време Русия излезе на първо място сред вносителите на нефт в Китай като изпревари Саудитска Арабия. Но не всичко е така гладко. Русия е притеснена от китайските амбиции и китайската икономическа мощ. За баланс на китайското участие в проекти Русия кани компании от Индия. Търговските отношения между Китай и Руската федерация също не са безоблачни. Достатъчно е да си припомним конфликтът около доставката на зърното, което китайската страна поиска да бъде пресипано в чували, както и спорът за доставка на нефт от пристанище Козмино през тръбопроводната система „Восточная Сибирь — Тихий океан".

Светът се променя. Русия определено излезе от състоянието на пасивност, но от активността на СССР е все още твърде далече. От своя страна, КНР излиза не просто на нов етап на развитие, но става в световен мащаб водеща държава в редица отрасли, като например дигиталната икономика, роботизацията, компютърното производство, електрониката. Поднебесната има и проблеми: сблъсъците в Южнокитайско море, Тайван, пограничните спорове с Индия, ислямизмът в Синдзян, Тибет, безопасността на храните, политизацията на средната класа, смяната на модела за развитие от вътрешно потребление към износ, задъхването на марксизма, екологията, строителството на флот. Всеки от посочените въпроси изисква специално разглеждане. Много предстои…

Превод и бележки: *Ивайло Маринов*

Планините в свещената география на Китай и тяхното назоваване

中国神圣地理中的名山及其名称

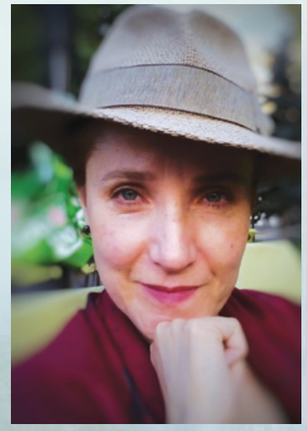

Автор: Евелина Хайн

Евелина Хайн е китаист с научни интереси в областта на китайската народна култура, фолклор и религия. Специализирала е в Германия и Китай. Преподава дисциплини, свързани с китайската културна традиция и китайския език в катедра Китаистика на СУ „Св. Климент Охридски". В настоящата рубрика поместваме откъс от нейната докторска дисертация на тема „Култът към планината Тайшан във фолклорно-религиозната традиция на Китай (с акцент върху образа на женското божество на планината)". Пълният текст на дисертацията се съхранява в Националния център за информация и документация (НАЦИД).

Смята се, че култът към планините като съществена част от китайската цивилизация възниква не по-късно от времето на неолитната култура Яншао (仰韶文化), т. е. в периода 6000 – 4400 г. пр. Хр. В най-древните известни образци на китайската писменост – надписи, свързани с гадателски ритуали (甲骨文), използвани в късния период от управлението на династия Шан, от ок. 1400 – 1100 г. пр. Хр., се изреждат не само множество обичайни планини (山), но се посочва и една „особено стръмна и висока планина, планински хребет" (嶽) – централно място в контакта с Върховното божество и в древния култ към Слънцето.

През следващата династия Джоу (1046 – 221 г. пр. Хр.), с усъвършенстването на държавните церемониални практики, се извършва и систематизиране на ритуалите, свързани с култа към планините. Ядрото на култа през тази епоха е във вярата, че самите планини са божества, на които трябва да се принасят жертвени дарове, за да се осигури благоволението им.

През тази епоха се осъществява и постепенното обвързване на първоначално четири, а по-късно пет определени планини с концепцията за териториална цялост и свещена ненакърнимост на държавата.

В „Книга на документите" (《書經》, известна и като《尚書》) – сборник с официални документи от китайската древност, за най-ранните части от който се смята, че са написани именно през династия Джоу – се споменава словосъчетанието „Четири хребета" (四嶽), за значението на което съществуват различни версии. Според една от тези версии, „Четирите хребета" са четирима наследници на митичния Гунгун (共工) и прародители на племето Цян (羌族), от което се предполага, че произлизат тангутите. Друга версия предполага, че става дума за четири свещени планини някъде в земите, обитавани от племето Цян, което е смятало божествата на тези четири планини за свои прародители. Според тази версия, с навлизането на племето Цян на изток в земите на държавата Джоу, понятието за „Четирите хребета" като свещени планини се вписва и в културата на джоуските управници като маркер на управляваните от тях територии. Трета версия определя „Четирите хребета" като изначално намиращи се в „Поднебесната" (天下), т. е. в юрисдикцията на самата династия Джоу. В раздела „Постановления на Шун" (《舜典》) от „Книга на документите" се посочва, че владетелят Шун провеждал инспекционни обиколки на земите си и посещавал Четирите хребета в точно определен момент от годината: *„През втората луна от годината провежда инспекция в земите на изток и стига чак до планината Прародител на началата Дайдзун… през петата луна провежда инспекция в земите на юг и стига чак до Южния хребет… през осмата луна провежда инспекция в земите на запад и стига чак до Западния хребет... през единадесетата луна провежда инспекция в земите на север и стига чак до Северния хребет... ".* Според четвъртата версия пък, „Четирите хребета" са названия на чиновнически пост в двора на владетеля Яо (堯) и обозначават изпратени от него четирима висши сановници, изпълняващи инспекционни функции по места.

В писмени свидетелства като „Ритуали на Джоу" (《周禮》) се споменават вече „Пет хребета"[1] (五嶽) , възприемани като пространствен символ на политическото и културно единство на земите, управлявани от династия Джоу. Конкретните елементи от този разширен свещен комплекс все още не са окончателно определени, така че функцията на „Петте хребета" като емблема на легитимната централна власт над многобройните княжества е по-скоро символична. За пръв път имената на конкретни пет планини, посочени като „Петте хребета" се появяват в раздела „Разяснения за планините" на най-древния запазен до днес китайски тълковен речник „Ар'я" (《爾雅•釋山》)[2], където се посочва: „Тайшан е Източният хребет, Хуашан е Западният хребет, Хуошан е Южният хребет, Хъншан е Северният хребет, Суншан е Средният хребет" (泰山為東嶽，華山為西嶽，霍山為南嶽，恆山為北岳，崧高為中嶽).

Каменна стела с гравирана „Карта на истинския облик на Петте хребета" в двора на храмовия комплекс на божеството на планината Тайшан в гр. Тайан, пров. Шандун

(снимка: Е. Хайн)

[1] Тайшан (泰山), Хуашан (華山), Хъншан (衡山), Суншан (嵩山), Хъншан (恆山).
[2] Приема се, че е съставен в периода IV-III век пр. Хр.

Също през периода на Западна Джоу Петте хребета се обвързват и с още по-древните концепции за Ин и Ян (陰陽) като двата изначални полюса – двигател на вселената и за Петте първоелемента или Петте фази. Корените на концепцията за Петте фази се търсят в идеята за изначалната комплексност на числото 5 като обвързано с човешката телесност и развилата се на тази база представа за петчленното разпределение на земите от края на II хил. пр. Хр.. През Западна Джоу от древните идеи за Петте посоки (五方) и Петте вещества (五材) постепенно се оформя първоначалният образ на концепцията за Петте първоелемента-фази. Според концепцията за Петте първоелемента-фази, вселенското многообразие се дължи на закономерно взаимодействие на пет базови принципа за съществуване и фази на преобразуване на материята и вселената. Взаимодействието между Петте първоелемента-фази – Земя (土), Дърво (木), Метал (金), Огън (火) и Вода (水) – протича в два паралелни цикъла: цикъл на пораждане (相生) и цикъл на унищожаване (相勝). Тези цикли се подчиняват на и въплъщават в себе си природните закони и са валидни както за космическия, така и за социалния ред. Китайската традиция приема, че съществуват и Петима върховни прародители (五帝), които властват посредством или са въплъщение на Петте първоелемента-фази. Освен това всеки първоелемент е разглеждан като кореспондиращ си с определени аспекти от действителността, като сезон, климатично явление, планета, животно, цвят, посока, орган в човешкото тяло, сетиво, вкус, телесна течност, звук, емоция, времеви отрязък, календарен празник, а също и фаза от развитието както на отделните същества, така и на обществото и космоса като цяло. В рамките на тази „универсална класификационна схема" Петте хребета заемат своето място както следва:

Източният хребет съответства на сезона пролет, с климатичното явление вятър, с веществото дърво, със зеления цвят и с редица други аспекти.

Западният хребет съответства на сезона есен, с климатичното явление суша, с веществото метал, с белия цвят и с много други аспекти.

Северният хребет съответства на сезона зима, с климатичното явление мраз, с веществото вода, с черния цвят и с различни други аспекти.

Южният хребет съответства на сезона лято, с климатичното явление жега, с веществото огън, с червения цвят и с много други.

Средният хребет съответства на сезона късно лято, с климатичното явление влага, с веществото земя, с жълтия цвят и с други.

В периода на Воюващите царства (戰國, 475 – 221 г. пр. Хр.) представата за Петте хребета се обвързва и с теорията на философа Дзоу Йен (鄒衍, ок. 305 – 240 г. пр. Хр.) за цикличния ход на Петте добродетели, въплътени в Петте първоелемента (五德終始說). Това придава на Петте хребета една допълнителна легитимност, почерпена от закономерностите на вселенските процеси, проектирани в историческото развитие на човешкото общество и по-конкретно в смяната на управляващите династии.

Като цяло в периода преди и непосредствено след обединението на Китай в централизирана държава през III век пр. Хр. поради динамиката на политическите процеси, конкретното съдържание на понятието „Петте хребета" се променя често, с изключение на неизменната позиция на планината Тайшан като Източния хребет. На практика статутът на Петте хребета като официален сакрален комплекс се установява трайно едва след време. През 61 г. сл. Хр. император Сюен от династия Хан (漢宣帝) издава декрет, където са изрично посочени конкретните пет планини, признати за Петте хребета. През следващите векове тези планини запазват неоспорвано мястото си на стожери върху свещената карта на Поднебесната. Появяват се дори езотерични карти-амулети срещу зли сили, където Петте хребета са изобразявани в „истинския им облик" на божествени същности (五嶽真形圖). През IV-V в. сл. Хр. тези изображения се възприемат като *„средство за мистична ориентация, позволяващо на последователя на Дао да посети тези места в състояние на медитация"*.

И така, възприемани като божества и същевременно като обител на прародителите, планините са ключово място във вселената на китайците не само в древността, а и в цялата им културна традиция. В един от първите китайски сборници с фолклорни записи „Издирени и записани чудновати истории” (от IV век) съставителят Ган Бао съобщава: *„Оголените върхове на планината Кунлун са главите на земята. Тук е разположена столицата на царете-прадеди в подземното царство. Кунлун е отрязана от външния свят от дълбоките води на река Жуошуй – Меката вода – и е заобиколена от планините Йенхуо – Огнените. В Кунлун има птици, дивеч, треви и дървета и всички се раждат, отглеждат, растат и укрепват в пламъците”*. Според излязлото през 1850 година съчинение със смесено митологично-историко-философско съдържание „Най-важни коментари и тълкувания на „Трисловника” (《三字經註解備要》), планината Кунлун, определена като *„най-висока в Поднебесната”*, дава начало и на реката, с която китайският етнос символично се отъждествява – Жълтата река.

Тъкмо планините заемат централното място в „Трисловника”, издаден за първи път през XIII в. и изиграл ролята на христоматийно

четиво в традиционен Китай. Отразявайки както древните космогонични представи на китайците, така и преплетените по-късно с тях даоистки и будистки идеи за света, коментарите към „Трисловника” добросъвестно изреждат *„малките и големите прославени планини в Поднебесната”* и посочват, че те наброяват 5270 масива. В текста всички тези над пет хиляди планини са подредени в сложна класификация според принадлежността им към определени философско-религиозни модели на света. Така например са посочени световната планина Сюми и заобикалящите я седем Метални планини (七金山), Петте хребета с техните божества, Десетте Велики Пещери-Небеса (十大洞天) и Трийсетте Пещери-Небеса (三十洞天) – планини, свързани с даоистката космология, Седемдесет и двете планини – Места на блаженството (七十二福地) в будистката религия и още много други планини, т. е. все места за контакт със Свещеното.

В такъв контекст естествено се вписва и традиционното китайско схващане, че във високата и непристъпна планина присъствието на Свещеното е най-осезаемо или както се казва на китайски език: „Колкото е по-висока планината, толкова по-голяма е силата на нейното божество” (山越高，神越靈). Това обяснява и широко разпространената в Китай практика храмовете на повечето будистки и даоистки божества, а също и храмовете на синкретичните народни вярвания да бъдат издигани в планината. Надеждите, възлагани на всяко едно от тези божества, независимо от принадлежността му към определена религия, по своята същност са идентични: „да закриля с божествената си сила” (神靈保佑); „да пропъжда демоните и да държи злите сили надалеч” (驅鬼避邪); „да низпослава сполука и да дарява дълголетие” (降福賜壽); да гарантира, че общността ще живее „в мир, спокойствие и без беди” (平安無恙). Подобни очаквания предполагат и съответните отношения с Божественото, в които хората трябва да извървят определен път, за да се срещнат със Свещеното както пространствено, така и символично.

Един от жалоните по този символичен път е самото име на планината, което може да се разглежда като елемент от конструирането на Свещеното в неговото пространствено измерение. Като цяло изборът на име за планината следва критерия за тъждеството на название и същност – едно съответствие с корени в древната вяра в магическата сила на словото. Така например сред Петте хребета планината, смятана за повелител на смъртта и на живота и разположена на изток – т. е. в посоката на животворното начало, е наричана Тайшан – „Върховната планина”. Най-знаменитата сред последователите на даоизма планина – Уданшан (武當山) – е известна и като Сиеншъшан – „Планината-дом на безсмъртните вълшебници” (仙室山). В района на Цинхайското високопланинско плато в областта Хъхуан има планина, наречена „Планината на императрицата – майчица” (娘娘山)[3]. Според една от местните легенди, посветени на тази планина, тя първоначално била наричана „Металната планина”. При един от своите военни походи император Янди от династия Суей (隋煬帝) отседнал в полите ѝ заедно със свитата си, част от която били и наложниците му. За нещастие, една от тях не могла да понесе несгодите на пътя, разболяла се и умряла. Погребали я на специално подбрано място в планината, известно с красотата си. На другата сутрин императорът и свитата му видели, че над гробницата на любимата му наложница пърхат цяло ято бели пеперуди. Императорът видял в това знак, че Небето скърби за починалата[4] и заповядал планината да бъде преименувана в „Металната планина на красавицата”, а народът я нарекъл „Планината на Императрицата-майчица”. Така, исторически реалното лице Суей Янди е вплетено от фолклора

[3] Думата 娘娘 niángniang има три основни значения: 1. майчица-господарка, господарка-императрица; 2. майчица-покровителка (специално за богинята-покровителка на раждането и родилките); 3. (диалектно) майчица, маминка, мама.

[4] Белият цвят по традиция е цветът на траура в Китай.

в символичното тълкуване на ефимерния човешки живот. Нещо повече, легендата кара императора тъкмо като Син на Небето да отдаде дължимото на Свръхестественото, нахлуло в човешкия свят. Според законите на Свещеното, това нахлуване се случва именно в планинското пространство, т. е. на границата между Профанното и Свещеното, където настъпва смъртта на момичето, последвана и от чудесната поява на белите пеперуди. Новото име на планината служи като знак за присъствието на онзи висш пласт на съществуване, наречен от хората „божествен", който решава въпросите за живота и смъртта и задава универсалния ход на събитията.

Друг принцип за назоваване на планините е подобието им с определени форми. Най-често приликата е с животно, растение, човешка фигура или приказно същество. По споменатата вече логика на тъждеството между име и същност, за планините, назовани по този начин, се разказват етиологични легенди с определена морализаторска стойност. Например в провинция Хубей, в близост до гр. Хуанган, се издига планина, известна под името „Костенурка-планина" (龜山). Легендата разказва, че това е вкамененото тяло на божествена костенурка, която в митичното начало на времето се разгневила, че на небето имало десет слънца и те изгаряли всичко живо по земята, спуснала се срещу слънцата и погълнала девет от тях. Гневът на младата костенурка бил толкова голям, че се наложило върховният небесен повелител – Нефритеният император – да изпрати бога на Гръмотевиците Лейгун (雷公) и богинята на светкавиците Диенму (電母) да я укротят, за да запазят последното десето слънце.

Интересен е примерът с името на „Планината – Голяма завеса" – Дамушан (大幕山) в провинция Хубей. Една легенда свързва тази планина с мита за Великия потоп, унищожил цялото човечество с изключение на двама души – брат и сестра. За да продължат човешкия род, братът предложил на сестра си да се свържат като съпрузи, но девойката не била

съгласна, понеже се опасявала, че този съюз нямало да бъде одобрен от Небето. Накрая братът и сестрата решили да поискат разрешение от Небето да станат съпрузи като всеки от двамата трябвало да изтъркули по един воденичен камък надолу по планинския склон. Ако камъните се съединяли така, че вдлъбнатините и издатините им да си паснат, това щяло да бъде знак, че Небето одобрява брачния съюз между двамата млади. Наистина, воденичните камъни се изтъркулили по планинския склон така, че се напаснали съвсем точно, което било знак за волята на Небето братът и сестрата да продължат човешкия род. Като възпоменание за това събитие планината била наречена Дамошан – „Планината – Голям воденичен камък" (大磨山). С течение на времето името на планината се видоизменило на Дамушан – „Планината – Голяма завеса" .

Съществуват много други начини за назоваване на планините: по името на митологичен персонаж (планини, наречени „Феникс-планина" 鳳凰山 има на различни места в Китай, например в пров. Гуандун, в пров. Ляонин, в пров. Хубей, в пров. Джъдзян); по местоположението спрямо определен пространствен ориентир („Южната планина" 南山 в пров. Гуандун, на остров Хайнан и на много други места); по желаното качество („Планината на дълголетието" 萬壽山 близо до Пекин или планината със същото име в пров. Анхуей). Общото за всички тях е изразената чрез конкретното име представа за планината като ключово място в жизненото пространство на етноса.

В избора на име за планина аналогично с избора на име за човек се очертават няколко основни мотивации. Една от тях е потребността конкретни обекти от местната етническа култура да бъдат обвързани с историческата съдба на етноса като цяло. Поради това много често името на дадена планина се свързва с историческо събитие или прославена личност. Освен в посочената вече легенда за наложницата на император Янди, така стоят нещата и с една планина в провинция Джъдзян, наречена „Планината от която първият император Цин Шъхуан наблюдавал морето" (秦望山). Според легендата, при една от своите обиколки на току-що създадената от него империя, Цин Шъхуанди се изкачил на тази планина, за да види в Източното море планината или островите Пънлай (蓬萊仙島 / 蓬萊山), където живеели митичните безсмъртни вълшебници. В памет на това посещение

[5] Поради фонетичната близост на сричките mò (磨 от 磨石 mòshi - воденичен камък) и mù (幕 завеса), съвременното название на планината няма връзка със събитията в легендата.

планината получила съответното име.

Съществен мотив във фолклорно-религиозното отношение към планината и съответно при назоваването ѝ е и надеждата за благоденствие, дарено от нейната свещена сила. Тъй като планината е източник на разнообразни ресурси за традиционното стопанство, на нея се гледа като на могъщ покровител. Така например, в легендите от североизточен Китай, където се добива женшен, често присъства мотивът за човек, забогатял или пък имал необикновени преживявания, след като изровил женшен в планината. Може дори да се изведе формулировката: изравянето на женшен (особено на стогодишен корен) е тъждествено на забогатяване. Така във фолклорното съзнание се поставя своеобразен знак за равенство между планините и богатството. Това обяснява имена като „Планина, привличаща богатството" (招寶山), „Планина на осемте съкровища" (八寶山) и други подобни.

Друг тип избор на име за планина е продиктуван от склонността на традиционното съзнание към хиперболизация и митологизиране на всекидневните реалности като начин за тяхното обяснение. В подобно назоваване на планината най-често са замесени същества – плод на народното въображение и традиционна образност. Така например „Планината на деветте дракона" (九龍山) до Езерото на деветте дракона в област Цюджоу, провинция Джъдзян, е получила името си от местната легенда за деветте черни дракона, обитавали езерото в дълбока древност. Между черните дракони и техни жълти съперници се завързала битка, в края на която черните дракони били победени и намерили смъртта си, а жълтите дракони завзели езерото и донесли много беди на хората в областта. Оттогава всяка пролет хората изкачват планината, издигаща се до Езерото на деветте дракона и там изпълняват ритуал за призоваване душите на черните дракони. Необикновените способности, приписвани на фантастичното същество дракон – да се издига до Небето, да се скрива под земята и да властва над водите – изискват от фолклорното съзнание да му предостави и съответна сцена, на която да ги прояви. Ето защо легендата заселва водите на езерото с дракони, а на душите им предоставя планината, поначало приемана като място за връзка с Отвъдното.

Известни са и други имена като например „Планината, където се събират безсмъртните вълшебници" (會仙山) в пров. Шандун, „Планината на Нефритения император" (玉皇山) в провинция Джъдзян и „Планината на Богинята на милосърдието Гуанин" (觀音山) в провинция Гуандун. Всички те бележат висок символичен заряд и обвързаност с дълбоките митолигични пластове на народната религия.

Списание „Институт Конфуций – София" набира статии

Скъпи читатели, за предстоящия брой на списание „Институт Конфуций в София" отправяме покана към широк кръг от преподаватели, специалисти и любители на китайската култура и език да ни изпратят свои научно-популярни статии и есета за следните рубрики:

КУЛТУРНА ПАНОРАМА (文化博览): в тази рубрика ще бъдат поместени живи и интересни материали, отразяващи съвременния културен живот на Китай, както и по-значими културни феномени и събития.

КИТАЙСКИ ОБИЧАИ (中国风尚): рубриката ще представя на читателите изследвания върху обичаите и традициите на Ханската националност и на китайските малцинства в различните исторически периоди, включително и в наши дни.

ДРЕВНОСТ И СЪВРЕМИЕ (说古论今): тук ще бъдат помествани научни или научно-популярни статии, изследващи различни културни, политически и исторически феномени и тяхното отражение в съвременния живот на Китай, или съвременното състояние и развитие на богатото историческо наследство на страната.

ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТ ПОДНЕБЕСНАТА (印象九州): в рубриката ще намират място оригинални и въздействащи есета от автори, които изучават китайски език, любители са на китайската култура, или живеят и пътуват в Китай. Това могат да бъдат интересни истории за преживявания по време на престоя в Китай, както и споделяне на лични впечатления от досега с китайския език и култура.

ПЪТЕШЕСТВИЕ ИЗ КИТАЙ (畅游中国): в рубриката ще бъдат публикувани ярки и увлекателни пътеписи, придружени със снимков материал, както и статии за уникални туристически обекти и атракции в Китай.

ЛИТЕРАТУРЕН КЪТ (文学角落): в тази рубрика ще бъдат публикувани оригинални преводи на литературни произведения или есета от китайски или старокитайски език. Авторите на преводите могат да бъдат както студенти, така и завършили китаисти или утвърдени преводачи.

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ САЛОН (教师沙龙): тук ще бъдат помествани есета и статии на преподаватели по китайски език, които споделят своя опит, придобит в учителската практика или дискутират въпроси, свързани с методологията на преподаване, дават перспективи и идеи в областта на китаистиката и др.

РАЗКАЗИ В КАРТИНИ (图片故事): в тази рубрика ще намерят място творбите на автори с изявени фотографски заложби, които чрез снимков материал ще разкажат за свои пътувания или преживявания в Китай.

КИТАЙ И СВЕТОВНАТА КУЛТУРА (中国与世界文化): рубриката ще представя научни изследвания върху контактите между Източната и Западната цивилизация през историческите периоди, влиянието на китайската култура върху съседните държави и региони, както и изследвания на културните взаимодействия между Китай и останалите части на света в съвременен или диахронен аспект.

СВЕТОВНО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО (世界文化遗产): тази рубрика е посветена на научни статии за обектите от Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО, които се намират на територията на Китай.

Електронните версии на списанието можете да откриете в раздел „Публикации" на обновения уеб-сайт на „Институт Конфуций" – София: http://confuciusinstute.bg.

主管：国家汉办/孔子学院总部
主办：索非亚"圣·克利门特·奥赫里德斯基"大学
编辑出版：索非亚孔子学院
主编：Aksinia Koleva
执行主编：Maria Marinova
编委：高春丽、Aksinia Koleva,、Antonia Tsankova
保加利亚文校对：Ivailo Marinov
中文校对：胡华倩
美术设计、预印：ZOGRAPH 公司
印刷：THE NET 印刷厂
国际连续出版号：1314-9601
编辑部地址：索非亚孔子学院，Al. Stambolyiski大道82号，索非亚市
编辑部电话：+3592 822 30 19
传真：+3592 822 30 19
电子信箱：cinssofia@gmail.com

Управителен орган: Държавна канцелария за разпространение на китайския език в чужбина / Централа на Институт Конфуций
Организатор: Софийски университет „Св. Климент Охридски"
Издател: Институт Конфуций в София
Главен редактор: Аксиния Колева
Изпълнителен главен редактор: Мария Маринова
Редакционна комисия: Гао Чунли, Аксиния Колева, Антония Цанкова
Коректура български език: Ивайло Маринов
Коректура китайски език: Ху Хуациен
Дизайн и предпечат: ZOGRAPH
Печат: THE NET
ISSN: 1314-9601
Адрес на редакцията: Институт Конфуций в София, София 1303, бул. „Ал. Стамболийски"№82
Телефон на редакцията: +3592 822 30 19
Факс: +3592 822 30 19
Е-поща: cinssofia@gmail.com